

Meie

ad 893 nro 1829. 1

Isanda Jeesuse Kristuse
pühha õheto söma aeg.

Reval, Tallinnas.

trükitud J. H. Gresseli Kirjadega 1825. aastal.

— Jm —

~~37~~

Meie noor rahvas näeb sedda aega,
 kus aastalt aastani, ^{ennam} monda saggused
 raskeid kriisatused nende peäle lange-
 wad. Suremal hulgal neist ei olle se
 õn, et niisagguse rahwa ehk wõllemisse
 lees ellawad, kus nende hinge kaso
 pärrast murret petakse, nemmad hinge
 kahjo eest hoitakse, ja Jummalaja
 õige wagga ellamisse pole juhhatakse.
 Monned neist ei ja ka luggemisse
 aial selgeste ärramoiota, egga süd-
 damesse wõtta, mis surist warrandus-
 list õige risti innimenne meie õnnis-
 teggia armo laual osja saab, ja mis
 seko tarwis, kui neid ~~warr~~ õnnistus-
 si tahhako wasto wõtta ja hoida.
 Peäle sedda ei olle ka trui Isanda
 teenril' (kirgo-oppetajale) - kes ommeti
 omma karjast ei lowiko õhkamisega
 waid rõmoga arto anda ^{laggedaste} sedda par-
 rast aega, nendega süddamelinko

Janno räkida, nende hinge kasfiks.
 Sepärraft olleme meie lowind, nifug-
 quote armfa hingedele üht rama-
 tukeft kätte anda, mis nemmas
~~walmitamisse päiwil~~ pühha õhto
 lõma aia walmitamisse päiwil,
 kus süddameed ommeti keige enne-
 minne õnnistusse janno kuulda wõt-
 tat wad, woiksid luggeda. Oh et
 minno now nõrda lähkaks ja se ra-
 matukenne keigile, kes sedda ~~kes~~
~~sedda~~ luggesid, õnnistuseks olleks!
 Õnnisteggiäle kes meid ärra oftneid om-
 ma kalli werrega, olgo sefennane ^{wai}
 ke ^{to} jalgade ette pandud! Kui ta
 Temma armo waimo wäggewa abbi läbbi
 ühke eksija päästmiseks, ühke kurwas-
 tud hinge troostiks, ja ühke Temma usk-
 likhude ärratamiseks ja juhhatamis-
 seks olleks: siis olgo Temmale ühki seft
 kaaw iggaweste, Amen, !

Armaatusse janna nõre ristwinni-
 mesele, kes luggemas käies, omma
 tootust mis ristmisse jares antakse
 uendab.

Olled nüüd, armas luggija, luggemas
 käies, ennaft omma Isandaga, Jummalaga
 ja õnnisteggiaga pühkaste kihlamas.
 Oh et sefennane kallis aeg sul ello otfani
 õnnistud mällartusfers meles seifaks! et
 seft weel surma wodi peäl rõmo tunnek-
 sid, ja ka weel õntfa iggaweste ello sees
 Jummalat se eest saaksid kitta ja tänna-
 da!

Sepärraft on sul wägga tarwis et sedda
 aega, kus sa luggemas olled, wägga kalliks
 pead, ~~ippd~~ õppetused ja maenitused mis
 sul antakse süddameste wõttad ja meles
 pead, ja Isandalt ^{toõlle ja usklike süddamega} armõ ja woimust pelud
 sedda tootust ja ~~seft~~ pidada, mis
 Isfa Temmale andmas ja selle seaduse
 jada, mis sa Temmaga teggemas olled.
 Oh armas sõbber, ärra arwa omma ristmisse

tootuse kinnitamist ja uendamist, ei
mitte mu tühjaks wanna wiisiks, mis-
sest Jummal ei hoiaks, ja mis ka fin-
nul mitte kahjuks egga õnnistuseks
ei woiks olla. — Ei mitte, sest sa woid
toeste uskuda et Jofand sinno Jummal
sind näeb ja kuleb! Temma, kenne ees
ükski loom ei olle näggematta, ja kenne
filma ees keik paljas ja awoalik on; — Ebra.
4, 13. Temma, kes meid ni wägga tahhele
panneb ja meist luggu peab, et ka meie
juukse karwadge keik arwaloetud on. —
Luka 12, 7. — Sinno õnnisteggia kes toota-
nud, et Ta isejarranis õppetuse aial
ja ristmisse juures iggapäwa meie juures
tahhab olla ma-ilma otfani. — Mattheus.
28, 20. Temma on toeste ka ^{sinno} ristmisse
tootuse uendamisse ja kinnitamisse ju-
res. — Ta panneb sind, so süddame luggu
ja keik ^{isjarranis} tahhele, mis nüüd so süddames
sünnib.
Kui wägga kalliks pead sa süs sedda

seadust arwama, mis kül jo pühha-
ristmises Jummal ja sinno wahhel
on tehtud. — mis peäle kül sinna ei
olle middagi mötlend, ja sedda otfata
paljo korda silmaft ärra ka-utanud —
agga mis nüüd jälle ueste kinnitamas
olled. Sedda seadust möda tahhab Jummal,
kes sind ikka peäle armaotanud, ja ikka tru-
so was to jänud, sul nüüd omma armo toeste ja
ueste kinnitada. Meie Jofanda Jesusse Kristusse
Isa, tahhab ka sinno Isja olla, sul toidust ja
ihho rattent anda, ja keige so tallewa otlemisse
ceft isjalikkul wiisil hooht kanda; et ^{sedda} fin-
nust saaks, ja sa sedda saaksid, mis hea
ja mis sul õnnistust sadab. Sa pead Jofanda
armo laps, ja Temma iggawesse aisu jär-
ria ollema ja jäma. Meie Jofand Jesus Kris-
tus tahhab sind ommaks kalliste ostetud
parrandusseks, ommaks talleheks, omma
ihho liikmeks arwada. Sa olled Temma omma!
ja keik Temma armo täius, mis Ta meile risti
surma läbbi saatnud, on sul nüüd allati lahti wäetud.

tundmist ja

troofti ~~ja~~ anda, mis sul tarwis, sind juhhatada, maenitseda, karristada, Kristust so sees selletada, sind pühkitfeda, ja sul keik tarbilist kinnitust anda pattude ärra-woitmiseks ja Jummalale mele pärraluseks ellamiseks. Agga sinult ei ota Jummal nüüd ühtegi muud, ni kui Temmal pühkaste tootamas olled, kui usko - usklikko hoidmist Temma tootamiste ja truuse pole; ja Janna kale-likko Temma wasto armastusega täidetud südant, mis mitte muist Sadanat, ma-ilma ja patto tenib, kedda keik ärra wandumas olled, ja muist Jedda tenib. Ta takhab üsna, ~~keik~~ terwe südant, mis omma õnneks tunneb ollewad: Temmale ellada, ja mis ka tooste takhab Temma käsjud piddada, mis keik meie iggaweste õnnistus-eks on antud.

Oh armas luggeja, hoiad nüüd iggaweste jedda too dust ja seäduft! Süs on Island, se keige wig-gewan, se iggawenne, otjata hallastaja

6

sinno pärralt; ja sinna, et küb täis wigga-
duusi, olled Temma pärralt. Mis pudust sul
nüüd weel woib olla? So on on iggaweste
põhjandud. Tä agga otjani truiks, süs õnnistus
~~se keik Jannale~~ ei woi sul piddada!
Wotta süs Jesinnatse hea mele kinnituseks
jedda head nou wasto, mis sul süin anta-
se; Pühha wain-mäljugo jedda süggaweste
sinno süddames!

1. Ärra lota ^{ial} / eise en. efi ja so omma ramma
peäle. Ärra arwa mitte, et ommastrammust
jedda seäduft mis Jummalaga uendamas
ja kinnitamas olled, saad piddada, ja
arwota hulga küfata tuste wasto panna,
kui seas süin ma-ilmas pead ellama. Ärra
annusta mitte Petrusest üllema preestri
koiar, õppetuse märki wotta, ^{maft} kes ennaft kül,
mitte ennam ^{ei} arwand ni sügguse patto seise
langeda ² woiwad, kui Jesusse ärra falgamine
on; ja kes, umbest se julguse labbi iselennese
peäle, ni ras keste langes. Kül sinnagi ka,
armas luggeja, ennaft ikka ennam tundma
õppides, & leiad, et sinno sees, se on so lihha sees

ei ella mitte head, Rom. 7, 18. et ilma Jeesusest
ei woid ühtegi teha, Joann. 15, 5. ja et sul
sepärraast ~~läbi~~ Temma arm, iggapä ja igga tundi tarwis läh-
hää.

Usof Jofanda Jeesuse Kristuse siise, apstl. t. 16, 31
ja minne, ni kaua kui siin ma peäl ellad usuf-
usko. Rom. 1, 17. Wotta Temma täiusseft, mis
sinne iggal aial lahti on. armo armo pärraast.
Joann. 1, 16. Kaebat^{agga} ~~he~~ lotusega keik on
ma willettuft ja wigga^{ist} Temmale, sinno
ihho ja hinge arstile: kui Ta ihho walmis on,
sind aidata. Kusoi Temma käest nou, wotta
Tedda abbi^{ko}, pea Temmaft kinni ja hoiä Temma
pole keige asja poleft, mis sa teed! Olgo Temma
sinno ännisteggia allati so silma ees ja wan-
ne Tedda tähhele keige Temma waswalisje
ja pühha ellamisje poleft, mis umbest sepärraast
meile ni paljo kasfo toond. Agga isje ärranis pea
Tedda silma ees, kuidas Ta ka sinno pattude
pärraast rioti surma piddand kannatama. Selle
usfo läbbi saad sa terweks, pattule ärrasurra
ja õigusjele ellada. Siis õppid sa Tedda armasta-
ma, armastuse pärraast Temma kasfo jannas

pidama

pidama, ilma neid ennem tundmatta ras-
ked ollewad, 1 Joann. 5, 3. armastuse pärraast
Temmaga ja Temma pärraast kannatama.
Tah, sefammarusfo läbbi Jeesuse siise, saab
sul keik armo anniks antud, mis elluks
ja Jummalä kartuseks tarwis tulleb.
2 Petrus. 1, 3.
3. Sinno nõdruse pärraast, ja ei koggoniste
mitte sepärraast, et ennaft teiste innimes-
teft parrem arwad ollewad, hoiä ennaft
nisugguste innimese ja feltsiä eest, mis sul
so riote innimesje wagga ello poleft ei woi
kasfiks waid enneminne kahjuks olla, ja kenne
seas hea seme ^{jälledärra Jummalä} mis Jummalä waimo läbbi
luggemisje aial so sees on isotatud. Nisuggust
innimesest, kes meie Jofanda Jeesuse Kristust
ja Temma ewangeliummi alwaks ~~arwad~~
ja ma peälled tühjad asjad ~~arwad~~ kalliks
arwad ^{ollewad} - nisuggust ei woi sa ial ilma hinge
kahjota söbraks piddada, kelle kätte ennaft
siidamest woihsid uskuda ja ta peäle lota.
So to, ~~arwad~~ ammet ehk ello wis woiwad sind kü-
lundida, innimesega seggaminne kända

kennel ep olle. Jummalal kartlik meel. Sedda
ennam ja pead siis omma süddame peäle wal-
wama, ja Jummalalt armsa palluma, et,
kui küll keik inimesei kohkus on armas tada,
ja ommeti ennaft nendega mitte paljo segga,
ehk nendega teggemist ^{ei} pea, et ^{nemmas} find mitte kui
satusse ei fata. ja kui küll find takkaksid
ka enfitada, et ^{ja} siis kartusse ehk hea mele
pärraft mitte nendega ei sünni, ja nende
mele pärraft ei te.

Pühha Dawet ütleb 119 ^{nemmas} lauloses, mis jo
nore poisimehke põlwes on ullespannud. Minna
llen nende keikide seltsimees, kes sind ok
tehowa kartwad, ja sinis käskmised hoiawad.

(62f.) Seft peaks iggaüks ennesel õppetust
wõtma, kes toeste usjo ja jummalal kartusse
kinnitust nouab, ja sepärraft teiste ris-
ti inimeste seltsi heitma, omma hinge
kaofuks. Se mis nisuggused näinud ja tun-
nud, nende õppetuse märk, nou, meenitfus-
sed ja ärratamisjed, mis nende jures leida,
on sul ^{surend} õnnistusjes, mis pääw päwalt

ennam tunda jaad.

5. Hoia ennaft keige eest, ka keige kirja
eest, mis läbbi so mõtted rikkutakse ja lah-
kuwad seft üksipiddiseft meleft, mis Kristus-
se peäle peab waatma. 2. Korint. 11, 3.

6. Agga loe ^{laggedaste} kui sul al aega on, igga pä pähhast
kirjast, ommeti middagi, kui sul ennamaks
aega ei olle, ja pea need sannad meles, ja mõtle
nende peäle ommas süddames. Luka 9, 19. Seft
ni kui ihho igga-päise toidusega peab kin-
nitadama: nenda sammoti ^{lähkät} ka wai-
mule igga-päine toidus tarwis, ja sefin-
nane waimo toidus on pühha ewangelium.

Pühha Paulus ütleb Jummalal sanna sureft
kasjast nenda: Keik pühha kirri on Jumma-
last sisse antud, ja sadab kasjo, õppetuseks,
et ~~ikka~~ peäle ennam tundmise poleft
kaswame; nomimisjes - pühha kirri nomib
meid, kus meie ei olle õiged; parrandamisjes,
pühha kirri näitab meile, midda-wit ~~mei~~
parremaks woi me minna; juhhatamisjes
mis õigusjes on, et igga asja poleft teame mis meie
~~me~~ kohkus ja kord on; et üks Jummalal inimenne

woins täiesti nõlbalinne, ja keige hea tööle täi-
este valmistud olla. 2. Timot. 3, 16. 17. Ennele
süs meil sureks õnnistuseks ei olle, kui Bibli-
ramato oiete pruukime, mis meil ni suurt
kaaso jatab.

7. Kule Pühha waimo hea heale, Janna, omma
jüddame tunnistuses. Ta tahhab sind õp-
petada keik, ja so mele talletada keik, mis
Kristus meile pühhas kirjas ütleb. Joann. 14, 26.
Ärra te, egga panne süs ial tundmise wasto,
mis Pühha waimo jüddame teemistuses annab. Mis
Temma sind käsib, sedda te. Mis Temma sul
kelab, selle eest hoia ennast. Mis pärrast
Temma sind nomib, se pärrast allanda ennast
Jofanda ees, ja otfi Temma jures armo ja an-
deksandmist. Oh! se tulleb ikka sureks kah-
jaks, kui inimenne ei lasse ennast ennem
Pühha waimo läbbi nomida egga juhkhatada,
1. Kol. 6, 3. ja se asemel, ni kui pühha Paulas
Janna kuulmatta lastest ütleb, lihha ja
mõtte de taktmist teeb; Ewef. 2, 3. Seft kui
Pühha Waimo nomimist jüddame teemistuses
ses

ses was to wõtame ja Temma Janna ku-
leme; süs, et ja kui Jündimisest ärrastik-
kutud pattused olleme, meid süski
effektuse ehk ärra tagganemise eest
hoitakse, et ikka peäle meie Jofanda
Jesuse Kristuse tundmises ja armo ses
kaswame.

8. Olgo jo nore ea ses so wiis ja sõmure, et
omma aega kalliks pead, ja usindest jõuad.
Olled ja terve ja õfe maggand, süs touse war-
ra kull ülles, ja kui end olled palwes Jofanda
holes annud, süs hanna wapraste tõhhe.
Se läbbi word monda jüddame koormadennese
peält ärra keelda, mis inimenne ennesel
laiskussega valmistab, ja kui tühja tagga
aigab.

9. Ohto (kui word, üksi olles) wotta meelt ja
mõtteid koggo, ja mõtle pärra, mis hea-
teggemisi Jummal käsel päwal sul teinud.
Küsi enneselt: middawit sedda päwa
ollen ärra kullutand? ja palla Jofanda
käest pattudandeksandmist. Ükski willetsus
ei pea sind tem Temmalt ärra kookutama:—

Isand tahkab meilt, et päwa ei pea lastma-
 loja minna omma wikkastamisega ülle. Ewef.
 4, 2. b. Meie peame seitsekümmend kord seitse
 kord andeks andma. Matteus. 18, 22. ⁷ Eks
 Isand siis sedda ka finnule ei peaks tege-
 ma, kui ommad pattud rakkhetjed, ja süd-
 damest armo iggatjed. Otsi Isanda juurest
 abbi ja troosti, kui waewas ~~olled~~ ehk mar-
 res olled, ja palu Sedda ka so wannemate
 ja keikide eest, kelle kässo al ja olled so so-
 brade — jah, keige inimeste eest. Sedda
 wüt ei ja ei ja ial meigele omma Isan-
 dast ja karjatsest arwaksida, woid
 temma armust iggapä osfa wõtta ja
 iggapä ~~omma~~ wimse tunnikse wastal-
 mistud olla.

Palwe

Armostinne Isand Jeesus! Tännos^{olgo} sul iggawes-
 te keige eest, mis so arm algmisest mo-
 eest eest ja minnul teinud — keige hea
 eest, mis sinno waim ^{siinratte} se tiggemuse aial
 mo sees tahhaks sünnitada — ja isfeärnis
 ka selle eest, et mul armo annad omma

riistmuse tootust ja seadust ~~est~~ kinni-
 tada ja uendada. Noh, jägo siis se too-
 tus iggaweste kinnituse alla! Seft, kui
 muido peaks minnema, kui sinno juure?
 Ei ühtegi muido, kui sinna, woid mosid-
 dant waigistada, ja mul tooste rakkho-
 anda. Patto ja radduwa asja temistud mul
 hädda ja rakkoti-ollemist teeks, ja
 mind iggaweste hukatusse sadaks. Sinno
 juure üksi, ollen iggaweste hoitud ja õnnis.
 Agga sinna tunned minno joueto ollemist.
 Sinno õppetuse tundmine on minno sees
 weel wägga nõdder ja umbne; mouk
 on weel wägga kinnitamatta; ei moistaagi
 sinno nouid ja teed. Ollen wägga rikkatud
 ja kuisatusi mo ümber on kui palju —
 Ei ja ilma sinnota sit ma-ilmast labbi.
 Sepärrast tota lodan ükspäinid sinno
 peäle, kes mind omma werrega ostnud
 ja jo ni palju troust mul üles näitnud.
 Oled mo sees sedda head tööd algamas (Wilib. 1, 6.)
 Kuid omma auuks mo sees sedda ka sead lõp-
 petada, ja mind sinno Jummalad swäes ^{osjal} labbi

16. Jaad hoida iggawesse ^{ks/}õnnistusfens. Kinnita
mo sees irka ennam õnfa ^{ks/}õnnistusfens. taggia usko
Sinnos ristifanna sisse. Anna et sedda-
sinnast kallist fanna Sinnos ristift kii
õnfaõsteggiat Jummalat wägge tunda
faakfin, ja se läbbi ma- ilma ja keik
pattõ himmud ja kuifatused faakõ
ära woita. Ja kui ial peakfin ni õnn-
tumako jäma, et sind filmist ära ka- u-
takfin, ja Sinnos teed mahha jättakfin; oh
süs ei anna mul mitte asju, ja te minno
ommad teed kinni kibõ wifadega, (1. Kor.
2, 8.) et jälle taggasi lähkän Sinnos jure kus
üksi hea põlli. Anna et ommad nõ ^{õnnistusfens}
ennast allati Sinnos pole hoian, ja et tun-
da faan, so wägge täit woimust nõ ^{õnnistusfens}
fawad. (2. Korint. 12, 9). Anna et Sinnos ^{õnnistusfens}
waimo armo läbbi, wilja kannako keige hea
toⁿ sees, (Kolof. 1, 10.) et mo fanna ja ello wifid
sul kietusfens ollekfid, ni kui wäärt oled
minno pärrast. Ja kui sin ma peal mo
ello löppeb, anna süs armust, et ka Sinnos
jure tullen, sind iggawesse ja õnfaõste nähes.
Amen!

- waf -

Hea nou

II
Hea nou ~~pahtu~~ ^{pahtu} ~~õnnistusfens~~ laua rahwale. 11
Meie Isjanda Jefusse Kristusse pühha õhto
sõma aia osfa- faminne, on tooste keige
kallim arm, mis pattune innimenne
woib wasto wõtta, kes Kristusse läbbi
omma õnnistusfens nouab. Sepärrast igga
tošfene ristifinnimenne, kes mitte üksipäinis sepärrast
^{et se} ^{wiis on}
~~ni~~ (wanna) willund ~~wägi~~ ^{wiis on} Jummalat
lauale ei tahha minna, waid ennesel seft
ka tošfise kunge kassa nouab, peab koolt
kandma, et jo tüh aega enne sedda, mele
ja mõtte poleft end kohkendades, ja keik
tošfiste pärra mõtteldes, sedda kallist ande
aufaste, ja fenna wasto walmistad süd-
damega, faakõ wasto wõtta. Sefinnane
piffonenne ramat on isfearranus sepärrast
tehtud, et Jummalat armo läbbi luggejad juhhataks
ja näile näidaks:
1, Mis asja pärrast pühha õhto sõma aeg on
ja mis tähkendab?
2, Mis meie poleft tarwis, et pühha õhto
sõma aega õnnistusfens, wasto wõttaks, ja

- Jaud -

3. Kuidas ka parrast pühha õhto sõma
aega, sedda, mis Isand meil hingel kas-
surs' armo laual käies teinud, tulles
hoida, auustada ja pruvida. ~~uotta~~
Separrast woiks kassurs olla, et ~~paddeu~~
laua-rahwas seft ramatuft, enne Jummal
lauale minnemast, iggapä tüh awalt
parramõtlemisega ja Isanda peäle uhtus
wates, lugemisid. Se läbbi südda saaks
juhhatud, ka mu tä kallal olles, se armo
peäle mõttelda, mis Isand meile pühha
õhto sõma aial tahkab jaggada, ja ennast
senna wasto walmistada.

III

Pühha õhto sõma aia tähhendamisest
ja kassust.

Pühha A postlide aega, nimmeti pühhad
sakramentid, ja seft ka pühha õhto sõ-
ma aeg: Jummalalla salaias asjaks. (1. Korint
4, 1) Ons siis pühha õhto sõma aeg Jumma-
la salaias asji: siis meie ei woi julgeda
sedda läbbi kats^{da} ~~o~~ ehk ärra selleta ^{da} ~~o~~

Jago meil küü, ni paljo seft teada ^{al} ~~o~~, kui
pühha kirri selgeste teada annab. Jago
küü, kui agga se kassa, minsparrast õnnis-
teggia pühha Altari sakramenti seadmus,
ka meie kallal tõeks lähkaks, Temma
kalli noumõda, ja meie südda sedda tun-
da ja seft maggo saaks.
Meie Isand Jesus Kristus ütles leiwast,
sedda tännades murdes, ja omma Jüngri-
dele andes: wõtge, söge! se on minno
ihko, mis teie eest murtake. Sedda tehge
minno määlästusjeks. Seljamal kumbel
wõttis Ta ka karrika parrast õhto sõma-
aega, ja andis sedda Jüngridele üteldes:
joge keik seält seest! Sesinnane karrikas
on se uus seadus minno werre sees, mis
teie ja mitme, (keikide eest, 1. Timoteus 2, 6.
keige ma-ilma pattude eest, 1. Joann. 2, 9.)
ärrawalla takse pattude andeksandmisjeks.
Sedda tehke, ni mittokord kui teie ial sedda
jote, minno määlästusjeks. Seft ni mittokord
kui teie ial sedda leiba jote, ja seft
karrikast jote, siis kuletage Isanda surma,

Jenni kui Temma tulleb. (1 Korint. 11,
23-26.)

Need Jannad andwad meile siis selgeste
teada: mis kalli asja parraft. Isand püh-
ha õhto sõma aega seadnud, ja mis suurt
õnnistust Ta se läbbi omma Kogodus-
sele tahtnud jaggada. — ni kui ~~muu~~
allamatt weel selgemat arro same.

Pühha õhto sõma aeg, on Jeesuse
surma mällästus.

Esimenne asji, mis parraft meie Isand ja
Õnnisteggia pühha õhto sõma aega sead-
nud, on siis: et Ta se läbbi omma sur-
ma, ja omma werre, mis pattude an-
deksandmisses ärra wallatud, oiete
juggawaste keige omma usklike kude
süddamesse tahtnud kinnitada, ja
unnustamatta mällästuseseks panna,
Jenni kui ^{Temma} ise jälle tulleks.

Keik mis meie õnnisteggia sin ma ilma
peäl teinud, on kül wägga kallis. Igga
kõndiminne kus Ta käinud, igga Janna

mis Ta käinud, igga teggõms mis teinud,
on, kui pühha waum neid selletab ja kinn-
nitab, süddamesse õnnistusse kallines
ja sadab mul ärra arwamatta kallid
õppetuse ja troostumise. Ühheftgi
neist, ma ei tahha kü ilma olla. —

Agga Temma ^{Temma} werrine surm ristipeäl,
misga ^{mo} pattud kannud, mind hukka-
tusseft lunnastanud ja mul ni rohkesti
armo ja ello seadnud, on ommeti ellades
ja surres ühse mo rõnustusse allid. Kuft
woimust ja Jummalakartussele, ja
kud keik mo õnnistus ühse põhjendab.

Sesinnane mo õnnastaja surm on hoopis
ise wifil kalliks arwada, ja ei woi ühhegi
innimesse surmaga ühte pandama. Keik
Temma pühhad apostlid, ühspäinid mitte
pühha Joannes, on kül ka teotamisse
surma nuhtluse näinud. Monned neist
on ise ka ristil surma piddand kannu-
tama. Agga nende surm ei olle middagi
Jeesuse, iggawesse Jummalaproia, surma
wast arwata, kenneft ööldi: Jummal oli

Kristuse sees, ja leppitas ma ilma ise enne
 lega ärra, (2 Korint. 5, 19.) Jummal on kogu
 duft omma ennese werre läbbi ennesele
 saatnud. (Apostl. t. 20, 28.) Pühkad Apostlid
 surrid ühtpäinis, kui selle õppetuse trüü
 tunnistajad, mis ~~nemmad~~ ^{ollid} kuletanud. Agga
 Jesusse surm, olli ohwri surm, ja se ohwer mis
 igaweste korda sadab. (Ebr. 10, 14, 26.) Temma
 ikho murti minnale ja minno pärrast, ja
 ta wallas omma werre ka minno eest, minno
 pattude andeks andmiseks.

Pühha kirja wanna ja uue Testamenti, Pühha
 Waimust lakti tektud filmadega luggedes
 näme, kui wägga Pühha Waim nõudnud
 Jesusse surma, Temma werre ja kawa, in-
 nimeste süddames ärra felleetada, ja neid
 neile süddamesse ⁺ ~~minnitada~~, kui ainfa kunnas-
 tamist kunnatussest ja ainfa ello halli keft.
 Oh kui kalliste rägib jo ^{pühha} ~~tauet~~ seft (Loub 22.)
 ja Jesaias (53 p.). Sealt näme, mis selgeste
 Pühha Waim jo wanna Testamenti usk-
 lik kadet, Jesusse surmast ja kannata-
 missest woinud arro anda, et jo nemmad

1. kor. 2.
 pag. 17.

pühha
 ja prohwet

seft surest kallist lunnastamise tööst
 nasfo ja maggo said. Ka ~~seft~~ ^{ette}
 tähendamio seft, näitab meile pühha
 kirri: et se, mis sealt Jesusse surmast,
 Temma werrest ja kawa seft loeme, ille
 keik tarwis lähkäh meie hunge õnnistus-
 seks, mis muudo ei woi korda minna. Ni-
 suguone ette-tähenda minne olli se Pa-
 tal. (1 Korint. 5, 7.) Seft kui Jummal ette-
 wöttis, Egiptuse ma rahwaft, ärra ^{rikku}
 jaga nuhtleda, et esimeesi poegla ppe
 surmat ⁺ ~~andis~~ Temma Israeli rah-
 wale käs no: talle tappa, ja seft werrest
 omma koddade piitjalla woida ja usse
 pealis pu külge. (2 Mos. 12, 7.) Seinnane
 werri hoidis neid ärra rikkuja eest, ja ilma
 selle werreta ep olikes neid ühtegi sitnud.

Kui Jummal Israeli rahwaft kõrbes tühise
 maddudega ⁺ ~~iddi~~ nuhtlema, nende wasto
 räkimise pärrast, ja pühha i Moses nende
 eest olli pallunud, seft et omma patto ollid
 illes tunnistanud ja kahhetse nud: siis
 käs kis Jummal Mooset: ühke tullise wase

mau teha ja ridwa otfa panna. (4. Moos. 21. 8. 9.) Need kes maust hammustud, piddid se peäle waatma, ja se waatmisse läbbi jäid nemmad ellusse? Ilma sedda usk^l peäle-waatmist, ep ollen neid muido ühtegi aitnud, mis ial ollen sid teinud - keik ollen sojata olnud. Tä nenda kui Moos ühhe maui on korbes üllendanud, nenda peab inimisse poeg üllendatama; et ühhe kes Temma sisse usjub, ei pead hüükha sama, waid et tammal iggawenne ello peab ollema. Joh. 3, 14. 15. Need sinna tseid wannad Testa^{ment}i pühha kirjade tähendamisest (ja woihs, neid kül weel ennam leida) näitwad meile selgeste, et Jeseuse surm ülle keik kallis ja tarwilinne, ja et Temma werri ja hawad, igga ühhe pattusa ainus tunnas tamine on, kes tooste ja süddamest Temma sisse usjub.

Ue Testa^{ment}i pühha kirjade sees, on meie silmade ette Jesus Kristus kirjotud, ja otse nähtawal kombel, meie seas ristid lödud. (Kala^{tia} 2, 1.) Se janna sest ristist

saab

saab meil kulutud, kui nifuggune janna, mis jolledud on neile, kes hukka läbha^{wa}wad, agga Jummal wäggi meile, kes õnsaks jame. (1. Korint. 1, 18.) Kuisitakse: mis teeb meid pahaks keigest pattust, juo on wastus: Jeseuse Kristuse Jummal poja werri (1. Joann. 1, 7). Mis läbbi terweks jame? Kostus: Kristuse wermede läbbi (1. Petrus. 2, 24). Mis pärrast ontjad tarwad, kui weel ma-üma peäl ollid, on ärrawoitnud? Kostus: Talte werre pärrast ja omma tunnistusse pärrast. (Knutam. 12, 11.) - Mis sest nemmad nüüd kütwad ja laudwad? Kostus: et Tal on tappetud, ja need omma werrega Jummalale ostnud. (Ilmutam. 5, 9-12.) Mis juo ka meie ainus ja tõsine warri ja hoidmine on, selle kuifatusse tunni sest, mis on taltemas keiges ma-üma peäle? Jeseuse kannatusse janna piddamine, se on: Jummal poja kannatusse ja kannatamise õppetud. (Knutam. 3, 10.)

Tah, ni köowa on meie Jofanda now ja tahtmine, omma kodelle unustamatta, Temma

- 12 -

Summa ja werre mällästust fuddamesse
 muljuda, et mitte sellega rahhal es' olle,
 meil ükspäinis janna kulutamisse läbbi
 omma sure armastusse kallist emmede
 te kulutamaft. — Ei ^{mitte wäid} pühha õhto sōma
 aeg peab sest ka weel üks nähtaw ja kad-
 dumatta mällästus ollema. — Oh Temma,
 meie õnnisteggia tunneb jo ni wägga selges-
 te innimesse fuddant ärra. Ja teadis kui
 wähhä innimesse fudda jo fündimisse po-
 lest nõbbab, sedda werrift kindla õiete auus-
 ta ^{da} ~~est~~, mis ja meie cest maks nud. Jah,
 Temmal es' olle teadmatta, kui pea ka wihha
 waen se õppetusse wasto, meie fuddames
 woib touda. Ja näggi enne, kuidas pimme-
 dusse wäid piddid püüdmas ollema, sedda
 õnsa nõ-teggewat õpetust, ja waese pattuse
 ainfa troosti ja nou, temma silma nõrra-
 le ^a ~~heit~~ ja ^{da} ~~temma~~ ~~ka~~ ~~ist~~ ~~ärra~~ ~~ki~~
~~ku~~ ~~ist~~. Agga selle wasto on, meie isfand
 armfaste ja targaste murretfenuid, Temma
 summa mällästusse ja pühha õhto sōma aia
 seadmissel läbbi. Sest pühha õhto sōma aia läbbi

meie Lunnastaja leppitamisse surm
 inna peale ues te ellawalt, riisti nõggodus-
 te mällästusse ja fuddamesse muljutar-
 se. — Ja ni kaua, kui weel pühha õhto sōma
 aega petakse, ei woi ial selle sure fündi-
 nud asja mällästus ärra kadduda: et
 Kristusse ihho meie cest murtud, ja Temma
 werri, meie pattude andeks anomisfeks
 on ärra wallatud.

Tõsine riisti innimenne mõtleks siis: Oh kui
 wägga on ka minno nõhkus, õnnisteggia
 isse ärranis ~~l~~ ~~u~~ ~~ra~~ ~~st~~ ~~t~~ ~~ä~~ ~~n~~ ~~n~~ ~~a~~ ~~d~~ ~~a~~, et omma
 pühha õhto sōma aega seadnud, ja et min-
 na ka sest woin ja julgen. osja wõtta!
 Sest mo fudda ei ella parrago kül tõsiste
 minno isfanda ja õnnisteggia kannata-
 misse õppetusses. — Oh kui pea woi nõ kül
 weel hopis tuimaks selle wasto minna,
 ehk nõggoniste nisugguste õnnetu ma-
 liggw nähha, kenne cest se õppetus tüh-
 hifeks lähhäb, ja kes, kui nenda jäwad,
 hukatusse sawad. Sepärast mul on wägge
 kasutamatta mällästus tarwis, Tõsise

Surmaft, ja rõmustaja ja terwenis tegeura
 jõus ellaw tundmine, mis Temma haawde
 sees. Sedda tarwidust tundes, tahhan süs,
 tullewäl pühha õhto sõma aial, minno
 õnnis teggia armo lauale julgeda minna.
 Seal tahhan hea melega. Tedda mo eest
 kannatamaft nähha, ja ellawalt uskma
 õppida, et Ta ka minno pattude eest rist-
 ipe külges ärraffurnud. Oh, kallio Isand Je-
 sus! ma lotan so peäle: et mul sedda
 armuft wõttad kinkida. Olli jo ommeti
 pühha õhto sõma aega seades. Sinno nou:
 Sinno surma meil unrustamahtakis tekha.
 Oh, anna mo waejel seft kallist õnnis tuseft
 ka osja, kui Sinno armo lauale lähhan!

Oh mulju hinge siise
 So surma waeua isse,
 Et ollens südda rõmu,
 So ristil al, mo Jesus!

Pühha õhto sõma aeg kinnitab meile
keige üllema süddameli kko osja-samist
kristusseft ja Temma kallide andi-
deft.

Et kül meie kohkus, jo separrast pühha õhto

sõma aega ~~seft~~ ni kalliko piddada,
 et ^{ta} meil keige rõowam kuulatamine Jesusse
 surmaft on, ja allatimähtaw mallas-
 tus Temma leppitamisse õhwarist meie
 pattude pärrast; - süski pühha õhto sõ-
 ma aeg weel kopis kõrgem asfi on. Meie
 õnnis teggia on pühha õhto sõma aega,
 omma risti koggodussele ka kui testa-
 menti ehk wiimist seadust annud; ni
 kui Ta karrika andes, selgeste ütleb: seinnane
 karrikas on se uus seadus minno wesse sead-
 kui keige mo hea kko wiimist seadust teinud.
 Süs mul õigus on, neid asjo pärrida, ni pea
 kui Ta sarreb. (mis mul wiimse seadusse
 kinnitus) Sedda samma wüt on ka
 wiimse seadusse pühha õhto sõma aeg, misseft
 Isanda armo lauale osja saan, mul se
 keige rõowam kinnitus, et minnul ka
 ni willets ja wäeti ma ollen - ommetige
 õigus ^{on} niist asjust omma osja wõtta,
 mis õnnis teggia omma risti-koggodussele
 seadusse kinnitanud, ja igga ühhele,
 kes agga Temma siise ussub. Agga

misfuggused siis need anded on, misest
 seal pean osja sama, need ommaks wot-
 ma, ja ennaft neist römustama. — Ei
 mitte kuld ja hobbe — mitte sefuinatse ma-
 ilma kaadew warra ja au: waid innimes-
 seks sanud, ja mo eest rist ti lödud, iggawesse
 aino-fündinud Jummalaja poja ihho ja
 werri. Kallimad, ^{asja} Jummal es woi muljo
 ennam anda.

Joannesse ewangeliummi pärra-mötlemise-
 ga luggedes, nään: et meie Isand Jeesus
 Kristus usko Temma Jummalist Tem-
 ma juure ja Temma liha ja werre so-
 rist ja jomist, ühnefuggused asjaks,
~~aru panned~~ ja usko peäle need sammad
 tootamisest panned, mis neile antud, kes
 Temma lihha söwad ja Temma werd jo-
 wad. Joann. 6, 35. 40. 47. 54. — Seft tunnukse:
 inimest jo siis ka innimesse poja lihha
 söwad ja Temma werd jowad, kelle südda
 ka sel aial, kui Jummalal laual käimas
 ei olle, ommetige Temma surmast ja kan-
 natamisest ennaft ^{toeste} römustama ja
 seal sees ellamas on. Agga isse ärrealisest

wisil, peame ommeti Jeesuse lihhaft ja
 Temma werrest osja sama, kui uskus,
 meie Isanda pühha õhto söma aega
 wasto wottame. Sepärrast ütleb meile
 ka Pühha Waim: (1. Korint. 10, 15. 16.) Ma rāgin
 kui mõistlikkudele, arwage teie, mis ma
 rāgin: se õnnistud karrikas, mis meie õn-
 nistame, eks se ei olle Kristusse werre
 osja saminne? se leib, mis meie murrame
 eks se ei olle Kristusse ihho osja saminne?
 se on: käl se toeste Kristusse ihho ja
 werre osja saminne on. Ni kui ma õhto
 söma aial olles, ei pea ükspäinis õnnistuse
 leiwaja karrina peale waatma, waid neist
 ka pean söma ja joma: nenda sammoti
 ei tahha meie Isand Jeesus Kristus mul
 pühha õhto söma aial ükspäinis omma
 surma ja kannatamist mele tulletada:
 waid ta tahhab — kui agga Temma sesse
 ussun, minno hinge omma ihhoga söta
 ja omma werrega jota. Ta tahhab mul toeste
 osja ja jagga anda, ommaft werrest, hawa-
 dest ja surmast ja keigest armust ja õnnis-
 tuusest, mis ta mul se läbbi saatnud.

Minno nälg ja janno, armo ja õnnis tuuse
järke, peab se läbbi täidetadama ja väi-
gistadama. Joann. 6, 36 — Temma ikko sö-
mise ja werre jomise läbbi, mind peab kei-
ge liggemalt Temmaga ühendatama,
et ühheks waimaks Temmaga jää, (1. Ko-
rint. 6, 17) Temma ikko liikmeks, Temma
liikhaft ja Temma kuift. (Ecoes. 5, 30.) Ma
jään Jeesuse sisse ja Temma minno sisse. (Joan.
6, 56.) — Ka iggawest ello ja õntfadalles-
tousmist, mul kenitakse se läbbi, sest
meie õnnisteggia tootab meile isse: kes minno
liikha sööb ja minno werd joo, sel on igga-
wenne ello: ja minna ärratan tedda ülles,
wämsel päwal. Joann. 6, 54.

Oh neid kõrgid, kallid, fallaio asjo, midda
ükspäinid Jummalal waim woib ärrafel-
letada! — Panne siis tahhale, oh mo hinge-
ke! Tedda ärrato suurte asja, mis Isand
pühha õhto sõma aial sinna tein. Tahhale
tehha, ei ja mitte inimesse nõdra mois-
tuse ja tundmisega ärra moista. — Tõsi
küll, kui agga ussuo, siis sa ei jääd, pühha
õhto

õhto sõma aial alles, ilma süddame tund-
miseta. Agga ehk küll süddame tund-
minne kangem ehk wähhäm, siis siis sa
woid tooste tota, et se arm, mis sest so-
pattust pöörlik ja Jeesuse surma sisse usk-
lik hing, pühha õhto sõma aial osas saab,
woel hoopis kõrgem on, kui südda tunneb,
ja se kaduwa ollemises ei woi tunda.
Sest keikis ja isse ärranis Jummalal
fallaio asjades, on meie moista ja
meie tundminne piisut ja polin küll
et ei jona ~~ku~~ Jummalal armastuse
imme-teid küll auustada ja selle cest
tännada. (1. Korint. 13. 9.) Agga iggawest
ellus, kui se täis olleminne tulleb, siis
saa ja ka se armo polest selget arro,
mis Isand sel pühha õhto sõma aial
teinid annud — mis sind ärratamas
on, Tedda ilma otjata sepärrast
kita ja kumardada.

Pälwe.

Oh minno iggawenne lõpmatta hallastaja!
nään sinno lamnast, et pühha õhto

— — —

Sama aega, ei mitte pean agga muudo
 wäljaspididiseks kombeks arwama;
 waid et seal fees Sinno lõpmatta armas-
 tusse warrad warjule pandad, ja et ka
 minno waepel, se keige kõrgem, misest
 ial loom-waib osfa jada, seal fees wal-
 mistud. — Ohanna siis, et mo südda sedda
 suurt arms andi öiete kalliks wõttaks
 pidada, ja allandlikko auustamisega
 se wasto, süddame nutsumisega se pära
 ja tõsise romoga sepärrast, saaks täide-
 tud ~~te~~. Anna et tullew pühha öhto sama
 aeg, mind süddamest Sinnoga ühendaks
 ja et mul tõeste sedda wägge tunda
 annaks, mis so werre ärra wallamisega
 ja surma fees, et mo kaige ja pattune
 hing seft terweks saaks, ja mo süddame
 pallaw ja teggew armastus Sinno wasto
 saaks fittitadama. Anna mul seks isse
 ärranis nüüd kõhtlast, wagga ja usklikko
 meelt; et Sinno rahho mõttes minno pä-
 rast ei kela ksin, waid Sinno pühha öhto so-
 ma aia õnnustused, tõeste ~~h~~ ja dawad hin-
 ge kasjaks, saaks wasto wõtta.

VI Pühha öhto sama aeg on ^{üks} armastusse
 sidde,

Kus tõsine usk, seal on ka armastus. Kui
 siis pühha öhto sama aial omma usko
 kinnitan, kui seält seest uut mällas-
 tuft ja turidmist wõttan seft armas-
 tusseft, mis minno õnnisteggiat minno
 ceft ^{hädada ja} surma juse aianud, ja tõsise osfa
 keigest armust, mis Ta mulle omma wer-
 rise kannatamisega läbbi saatnud: siis saab
 ka tõeste mo armastus se läbbi kinnitud
 teeeceea, ja ma seks uut rammo. Ma õp-
 pin siin sedda armastama, kes mind
 enne armastanud. Ta sefinnane armastus
 üksi teeb, et hea melega janna kelen
 ja kinnitab mind Temma käsitud pid-
 dada, patto ärrawoita, ja ka hädda
 aial hea melega wasto wõtta, mis Ta
 peale panneb.

Nenda sammoti ärratab mind Jesusse arwato
 armastus, midda ma wäart esollen, ja
 mis mul sefinnane ~~armast~~ Sakrament
 ni trööstlikkul wifit kinnitab, ka minno
 liggimesse süddamest armastama.

Isand Jeesus Kristus on pühha õhto sõma
 aia seadmisel läbbi ka seelä nõudnud,
 et, nõ kui meid Kristuslega kui peaga
 ühendakse, meie ka omma wendadega
 kui Temma lähmedega ennaft ühendaj
 jime. Käime jo ühhet laual ja olleme
 ühes leibas, kui ühke isä ja emma lap-
 sed. Sepärrast ütleb pühha Paulus: üks
 leib on, nenda on meid paljo üks ikko.
 Kui kõrowaste meie Isand ja õnnisteggia
 tahhaks, et Temma usklikuid teine
 teist ni süddamest armia täpsid, ~~seelä~~
~~tunnistawad üht kõnne~~, seelä tunnis-
 tawad need kallid kõnne, mis Temma weel
 pärrast pühha õhto sõma aega, enne
 hetsemane aeda minnemast, Jüngeride
 wasto rähkis. Oh kui wägga kinnitab Is-
 sand, ^{ei} mitte üksipäinis Jüngeridele, wüd
 neide usklikkudele ma-ilma otfani:
 uut käöso sanna annan minna teile, et
 teie teine teist peate armastama, nenda
 kui minna teid ollen armastanud, et teie
 ka teine teist peate armastama.

sest sammast tundwad keik, et teie minno
 Jüngerid olette, kui teie armastus on isä-
 kes kes. (Joh. 13, 34. 35.) Kui karmas ärdaste
 pattub Ja ka üllempreesterliko palwes
 Isfält: Et nemmad keik üks ollesid, nen-
 da kui sinna Isä minno sees, et nemmad
 ka meie sees üks ollesid, et ma-ilma ud-
 suks, et sa mind olles lähkitanud. (Joann. 17, 21.)
 Sefinnane, meie helde õnnisteggia süddame
 sowiminne, lähk ka armfal wifil esimeste
 risti inimuste seas, töeks. Sest nemmad
 jäid allati apostlide õppetuse ja osaja-
 misse, ja teiwad murdmisse ja palwete siise
 ühes kous. (apostl. t. 2, 42.) Ja sel hulgal
 kes usksid oli üks südda ja meel. (Apostl. t.
 4, 32.)
 Oh et sinno sowiminne, minno Leppitaja,
 ka minno poleft armfaste töeks lähkaks!
 Kui sa omma kange õigust minno wasto
 ollesid tahtnud ~~teha~~ ^{nähta}, siis J. Sul olles jo
 küd asja olnud, omma armastust minnust
 ärra wotta, ja mind pakso pimmedusse
 wäljalähkata. - Agga sa olles selgest, põh-
 jato hallastusest, ennaft risti külges ma-
 cseft lastnud ärra surmada, et ma-ilma,

ja siis ka mind waest tahtsid isse enne
 sega ärra leppitada. Ärra arwamatta
 kannatussega, olled mind tännini kand-
 nud, ja setto tuhkat pattus, mis igga üks
 ommaft poleft, põrgo nuhtluse wäärt ollid, olled la-mul
 andeks annud, ja ei mitte ühospäinid andeks
 annud, waid olled neid omma werrega tas-
 funud ja ärra peonud; ja tahhad mind
 nüüd ka peäle sedda, pühha õhto sõma
 aial omma lihaga sõta ja omma
 werrega, ja keige õntfama usfo ja armas-
 tusse osfadussega enne sega. Isto wõtta.
 Anna et ühhe jooni läbbi seft armastusseft,
 mis sul minno ^{kõlwata} (wasto on), ka keik nurrifia
 ja haige meel, mis mul liggimesse peäl
 (olgo kelke peäl tahhes) peaks ollema, hoopis
 ärra ka-üks ja ärra füllaks. Anna, et teiste
 wasto nenda arms täis ollesin, kui senna
 minno wasto; et omma waenlasi (kui mul
 neidon) armastaksin, igga ühkel hea melega
 abbiis ollesin, ilma kawuata meleta ja
 omma kasfo püüdmatte, ühospäinid armas-
 tusse pärrast, mis (mo wasto olled ülles-
 näitnud. Päranda mind isse ärranis

seft õnnitama melest, mis isse ennaft
 kalliks arwab, ja liggimesse armastust
 ni pea kelab, ja keigest asjust, mis
 läbbi teistele waeuaks ollen. Kingi ki-
 mul igga ühhe wasto tasfale, rahkonnaja
 ja allandlikko meelt. Sinno armastusse
 waim kus tutago ka keik meele haigust
 nisugguste süddamest ärra, kennel epolle
 armastust minno wasto. Anna nendele
 andeks - anna minnule andeks, ja olgo
 tullew pühha õhto sõma aeg neid ja
 mind ueste ja kuuwaste ärratamas. Sind
 ülle keik - ja teine teist kui isse ennaft
 armastada!

VII Mis õnnistud pühha õhto sõma ^{aeg} aial
 samiseks tarwis lähkäs?
 Sefinnatse tarwidisse küsimisse peäle,
 annab meile pühha apostel Paulius
 selget arro, üteldes: innimenne katsko
 isse ennaft läbbi, ja nenda fogo temma
 seft leiwaft, ja jogo se karrina seft.
 Seft kes kõlwato fõob ja joo, se fõob ja
 joo isse ennesele nuhtlust, seft et temma
 ei te wahhet Isfanda ikko wahhel. (1 Korint. 11, 28, 29)

Keige ennamiste on sin tarwis teada, mis pih-
 ka apostel kolwato somisfeks ja somisfeks
 arwab. Tõeste, nisuggune epolle mitte kol-
 wato Isanda laua osaline, kes omma
 kolwato ollemist kahhetsewa melega, omma
 patto üllekohta, ja pudust keigest heast,
 allandlikult ja süddamest tundes,
 meie õnnisteggia armo lauale tulleb.
 Ei umbest sestfinnatsest allandlikume-
 lest meie kolwato luggu pärrast, kus hab-
 beneme, omma silmad Isanda meie
 Tummala pole tõe ^{ma}son Isandal ise
 ärranis hea meel. sest ta watab willetja
 ja selle peäle, kelle waim rusfeks pek-
 tud ja Temma Janna pärrast wärskeb.
 (Esaia 66, 2.) Tummala meelepäralsed
 ohwid on üks rõhnutud waim; üks
 rõhnutud ja rusfeks pekstud süddant,
 ei laida ta mitte, Tummal. (Laul 51, 14)
 Agga nisuggune kes sedda finnaft omma
 kolwato ollemist Tummala ees ei tun-
 ne, waid kes enneminne ennesest jal-
 geb mõttelda, et heast wisidest ja kom-
 bedest rikkas olles, ja ep olles temmal

püüo, waid keigest kül — se on üks nisug-
 gune keige südda, kedda Tummal weel
 peab ommaft suust wälja süllitama.
 (Ammitam. 3, 16. 17.) Sefinnane omma
 pattud kahhetseia tõner, kedda õnnis-
 teggia wastas tiko panneb, torre ja lig-
 julge wariseriga, kes es tunne enneses
 ühtegi muud kui patto, ja kennel es
 olle muud lotust, kui ükjäpäinis Tum-
 mala armo peäle, (Luk 18, 9-14.) — se
 Kapernaumi linnal pealik, kes ennaft
 wäart ei wänd, et Tummala poeg
 temma kattuse alla tulleks, ja weel
 ennam nisuggusi pattusi, kes omma
 kolwato luggu allandlikult tundes,
 pannahe meil pühhas kirjas ärrata-
 wa ja trööstlikko märgiks, mis armo
 ja hea melega Isand keikide nisug-
 guste peäle watab, kes ei tea ennaft
 ennese häduse ja ärra-teenimise
 peäle toetada, ja midda wit süs ka
 nisuggused, kes ennaft ei ühhegi Tummala hea-
 teggemise, ja süs ka mitte kalli pühha

õhto sõma aia väärt ei arwa olewad
 - Isandale umbest see tundmises,
 armjad ja meele pärnalisest wooral. Tem-
 ma armo lauad on.

Se janna: Kolwato, pühha õhto sõma
 aega süa ja juu, tähhändab siis ni
 palju kui: auustamatta, ilma alland-
 likko meleta ja ilma süddant enne
 minne tõiste läbbi katsumiseta, ja ilma
 pühha õhto sõma aia kallid arjad küb
 ärra tundmatta. Jummalal lauale
 minna, julgeda. Pühha laua rahwa koh-
 kus on tähhele panna ja süddamese
 wõtta: et need kallid anded Jeesuse ihhuft
 ja werrest, misest Isanda armo lauad
 osja saab, ep oke mitte mu sõma aia
 jannatsens arwada. (ja ka muud roga
 peab õige risti-innimenne tännoga
 wasto wõtma. (1 Timot. 4, 3-5.) Sest kui
 armo laua rahwas se polest holimatta
 ja ei te wahhet Isanda ihho wahhel
 siis ta soob ja joob kolwato pühha õhto
 sõma aega - ja temmal on Isanda

ihhuft ja werrest süüd, ja woib sedda
 wüt isse enne sel nehtlusens pühha
 õhto sõma aega süa. ~~juu~~

Korintuse rahwas on meil se polest õppe-
 tusse ja maenitusse märgiks. Nende
 seas olli hulk nisuggusi, kes sedda au-
 ärra unustanud, misga Jeesuse ihho ja
 werre lauale pididi mintama, ja kes
 ilma ennaft läbbi katsumiseta, ja ilma
 Isandalt pattude andeks andmist
 pallumiseta, ja pattud ärra heitmata
 pühha õhto sõma aiale tullid. Nende
 tullid jefarima luggu kätte, mis wanna
 seaduse aial Ufal. sündis. (2 Sam. 6, 7.)
 Sest mi kui sedda jinnast sepärrast, et
 lüig julge wifil kät Jummalal laekal
 külge pistis, Jummalal näest lödi, et
 ta jenna paika ärra furti - nenda langes
 ka Korintuse rahwa peäle Jummalal
 näösi, sest et pühhitsematta südda-
 mega Isanda lauale tullid; ja palju
 niist jäid nõdraks ja haigeks ja palju
 furtid ärra. (1 Korint. 11, 30.) Olliks nemmad
 isse ennese peäle kokkut moistnud, ennaft

läbbi katsud, ja omma eksimise par-
 raft Isanda ees ennaft süalluseks
 arwano, armo otfind, ja ennaft lastu-
 nud süüft lahti tekha: siis nende
 peäle üllaks mitte kohkut moistetud
 ja neile Isandaft hirmo antud. - Ag-
 ga ka seinnane kohkus, mis nende peäle
 moiseti, oli weel Isanda kallis ja
 isalik karristamine, mis ühispäinis
 neid pididi ülles ärratama mele pattan-
 damiseks, et kui kül lihha hukka-
 jaaks, ommetige wain wo ko peäse
 Isanda Jesusse päwal (1. Korint. 5, 7.) ja
 neid maailmaga ei peaks hukka
 moistetama. (1. Korint. 11, 32.) Oh lannad,
 mis süddamese leikawad! - Mailm-
 se on nisuggused innimesed, kes lihha
 hummo, silma hummo ja ello kõrgust
 armastawad - (1. Joan. 2, 16.) neid moiste-
 takse hukka, kui nemmad meelt ei
 parranda - mingo nemmad tühhest
 melest pühha õhto sõma aiale, ehk
 mingo mitte. Ja nisuggune kes

keigest süddamest õnnisteggiat ei
 armaota ja temma pole ei koida,
 woib weel armuks arwada, kui Jum-
 mal tedda kibbeda karristamise
 läbbi weel ärratab, ja hukatusseft
 peästab.

VIII. Lannad süddamele.

Nääd kül, armas õnnisteggia lauakäia,
 neist seinnatseft õppetuseft: et meil
 pühha õhto sõma aial keige kallimad
 anded pakutakse, misseft ial inni-
 menne südamus woib osfa wotta. -
 Agga sa turme ka, et umbest se läbbi
 keige raskmad patto teed, kui auustametta,
 ja ülle julge süddamega Isanda lauakä-
 tulled. - Midda wüt siis nüüd so süddame
 lugguon? Egga sa ei tahha asjata ehk
 omma nuhtluseks Isanda sakramenti
 jure tulla!
 Ehk sa ei holi meie õnnisteggiaft, kes
 ommeti ka sinno pärraft omma ello
 ja werre ärra annud, kes ka sinno hinge
 pärra jannotab, ja kenne keige suuremaks

romuks' olleks, kui ka sind woiks ennefe
 jure tommata, kui ka sinno fees om-
 ma armo ja hallastust saaks kinnitada.
 Ehk on sul se tükkine mõtte: et õnnis-
 teggiat so õnnistuseks tarwis ei olleks,
 ja et omma ennefe hädusega küll woiks
 Jummal ees seista: oh siis sa wäti! ei
 tunne weel iseenastgi, ja ep olle weel
 meelt parrandanud, waid ellad weel
 õnnetuma uskumatta ollemisest Jeesuse
 siise... kuidas siis pühaste ennaft Is-
 sanda armo laual ilma rawaluofeta,
 tohhiid risti innimeseks ja Jeesuse jüng-
 riks tunnistada, kes omma õnnistuse
 aintse põhja seäl fees leiab, et Jeesus om-
 ma werre ka temma pattude andeks
 andmiseks on ärra wallanud, ja kes siis
 ka se sinna se Sakramenti läbbi ennaft
 uskus Kristusega tahkab ühkendada?
 — Oh mõtle ommeti, Jummal tunneb
 küll so süddant ärra. Egga sa ei woi tah-
 ta omma õnnisteggiat pilkada, ja ka
 temma armo laualgi temma wasto

ekfida? Palle enneminne. Isandalt, et
 sul töstist mele parrandamist ja usko
 kingiks, ja sul so tuuma ollemist tem-
 ma wasto armust andeks annaks. —
 Egga lasse Jeeda mitte, kui ta sind ei õn-
 niosta — küll pea näkha saad, et Isand
 hea melega Jeeda teeb. Temma saab küll
 hallastada so hinge peäle. Ja Jeeda mö-
 da saab pühha õhto sōma aeg sul rö-
 mustuse pandiks ja pitseriks Isanda
 armust ollema.

Ehk sa armastad weel mingi sūggest patta?
 Ehk sa ellad pettuse ja ülle kohtse asja
 fees? Ehk on sul leppimatta südda
 kegi wasto? Ehk ellad lihhalikude
 hummudes, mis hinge wasto wõitlewad.
 Ehk olled liig-jomise ehk mu kurjuse
 otti, mis pühha kirja möda, Jummal
 rigist ärra heitwad, (Khalat. 5. 19. 21. ni
 kui on: abbi ello rikminne, horus, rojus,
 kimalus, woora Jummal tenistus, noi-
 dus, waen, riud, kadde wihha, wihhas-
 tellemisfed, tüdlemisfed, lahkumisfed, seg-

gased õppetused, kaddeus, tapmisjed,
 liigjominne, praosiminne. — Oh! egga
 sa ei woi ni fugguste pattudega ennast
 teggemist piddada, egga ka kui walla-
 to, ja melega Isanda käsude üle-as-
 tuja, Temma arms lauale minna? Ei
 katse enneminne süddant läbbi. Pora
 Jeesuse pole se palwega, et ^{Temma} jo lannised ek-
 sitused, sul, ni jolledad ja fured ^{kui} ~~annaks~~
 ial otkesid, tunda ~~annaks~~, jo pattud andeks
 annaks, sind keigest üle — rõhtust
 puhkastaks, ja sul uut, tõsist, armas-
 tajat, puhkast ja wagga süddant wõt-
 taks kinkida. — Lota agga se peäle, Tem-
 ma on jo paljo tuhkat ni fuggusi pat-
 tusi aitnud, kui sinna olled, ja nende
 kallal tõeks teinud, et kuusa pat on
 suuremaks fanud, Temma arm — kui sed-
 da agga süddamest tahhetakse — ka pal-
 jo rohkem peab ollema. (Prom. 5, 20.) Sed-
 da ta tahkab ka sinul tunda anela. Isan-
 da jures on hallas tuft kül, et ^{Temma} jo patto-wig-
 gaduste peäle, kui sind wallutawad, halke-
 mele

melega wataks, ja Temmal on ka
 woimust kül, sind lahti aidata neist
 õnnetuma kõwedeft ja paeladeft mis-
 ga olled, kinni se-utud. — Tah, umbest,
 kui sa tõsise iggatsemisega Temma
 andeks andia ja õnnistawa arms jär-
 rel, Temma ikko ja werre Sakramen-
 tist osja wõttad, siis Temma armastus,
 mis pedda ka sinno eest hädada ja surma-
 siise aianud, sinno sees tarwitist hurino patto
 eest ~~sinna~~ ~~sinna~~ kinnitab. Tõsine usk Is-
 sanda surma siise saab kurjad hirmud
 mis tannu sinno sees wallitfenud, ära
 surmada, ja kinnitab sind Temma teede peäl
 kaia, ja Temma käsud täita.
 Ehti olled üks lambokene, mis Jeesuse se hea
 karjatse jureft elbind? üks lambokene
 mis Isand enne omma waimo wägge-
 to läbbi enne se jure tõmbanud, kes omma
 patto hurmo ja kurjust olli tundma õppind,
 mis uskus arms Temma jures otfind ja
 leidnud, mis Temma häduft tooste tun-
 da fanud, mis sepärrast ^{taie} armastust
 Temma wasto, ja ^{mis} keige ma-ilmarau

olles selle onne wasto Jeesuse om-
 ma ollemast, ~~ärva annud~~? - Ta ehk
 olled nüüd üks lambokenne, kennele ep
 olle ennam endine õnnis luggu, mis
 esimest armastust mahha jätnud, ja Jofan-
 da wasto leigeks ja tuimaks läinud, ja
 mis koggoniote ma-ilma ja patto pettuse
 läbbi eksitud Jofanda jureft ärva pöör-
 nud, ja omma teed näinud, ja kelle wim-
 ne luggu pahhemaks läinud kui esi-
 menne (Luk. 11, 26) Olled sa siis, et pisro
 sannadega ütlen, nisuggune Jofandaft
 elbind lambokenne - ja tahhad siis ki-
 pähka õhto sõma aiale minna? Oh
 küllab so süddame tunnistus siis üna
 tuimaks läinud, kui sa nüüdgi weel
 kurno, omma jõe^{da} eksitusse parast ei
 tunne, ja kui nüüdgi weel mitte so
 mele ei tulleks: Oh! mis nüüd julge-
 ette wotta? Mul peaks toeste Jofanda
 ihhuft ja werrest süüd tullesma, ma
 looks Tedda weste rioti, mul tulleks jo
 weel ennam henge kähio ja julgust patto

x. tehha, kui omma walleg mele fees
 Jeesuse wasto julgekfin ka weel kalli
 pähka õhto sõma aiale minna. - Oh
 sind waest willestjad hingekest! Küfuf
 patto ellamisfes jaggeste mele tulnud, siis
 kui omma mele to ellamisfe ja patto wiikka
 maidasid: oh mis õnnis luggu mul siis
 olli, kui omma õnnis teggiaga ja Temma
 sõbradega süddameft ühkendud olin!
 (Kalat. 4, 15.) Oh mis hoopis parrem põlli
 mul siis olli! (Gia 2, 7.) Oh mis paljo head
 ollen se läbbi näitanud et Jofandaft ärva
 lahkusin! Mis paljo hädda ja willestjast
 ennesel se läbbi walmistanud! - Jarmis
 luggu mul eddes pididi weel woib tulla
 surremisfes - ^{ja} siggawesfes ellus, kui ma
 taggasi ei pöran, ja omma hinged weste
 Temma werre läbbi ei lasfen puhkastada
 ja kui süddamesse uut armastust ei las-
 fen kinnitada! Oh ~~minu~~ armad hing,
 nisuggusi tosfisi ja tarwilijsi tundmisfi
 jarmötlemisfi, et küll wallo tewad, ei pea

Ja mitte tühjaks, ja kõrvale pannema.
 Ei, mõtle enneminne, kust sa olled ära
 langenud, ja parranda meelt ja te esi-
 mesed teud. (Mmutam. 9, 5.) Heida, kui
 esimese meele parrandamise aial, omma
 õnnisteggia jalgule põlveli mahka, palla
 kahhetjedes ja nutta, armo pärra, kinni
 Ja so hengele jälle rahho tootab, ja omma
 waimo läbbi sinno waimule sedda ^{trou-}
 ti fanna ütleb: Ma olen andeks annud
 so fanna järrele. (4. Mos. 14, 20.) Sedda wüt
 sa saad näkha et Isfand andid fanud ka
 kangekaels tele, (laul. 68, 19.) et so ärra-
 tagganemist tahhab parrandada ja sind
 jälle armas tada hea meele polest. (Isa 14, 5.)
 Ja sedda wüt wõttab Isfand sind siis omma
 armo lauual umbest sesamma armastuse
 armo ja rõmoga wasto, kui ärrakaddunud
 ja jälle leitud poeg omma isalt wasto
 wõeti (Luk. 15, 22) —. Oh Jummal! Waim
 andko sulle tunda, mis õnneks sul ollens
 kui sedda hea nouud süddamest wasto wõt-
 taksid, ja mis kahjaks sul se asjemet allers

kui süddant Isfanda heale wasto tuumaks
 teed — jah, Temma kinnitago sind, sedda
 head asja wallitjeda. ^{luggesja}
 Sa pead siis, armas ^{luggesja} Luggesja, kui Isfanda
 pühha õnto sõma aega ei tahhad kol-
 wato wasto wõtta — agga se eest ennaft
 hoidma, et mitte auustamatta, mitte
 ille julge ja vergemelelise süddamega
 armo lauale ^{ei} tahhad; waid pärra-mõt-
 led, kui suur ja täis wägge, ja siis ni
 armolinne sinno õnnisteggia, kenne
 lauale sino kutsutakse, — kui wäti
 ja alw selasjemel sinna olled, kenne ni
 suurt armo peab antama — ja et sa Isfan-
 dale süddant kätte wüid, mis Temma siise
 usjub ja Temma armo järrele iggatseb. Kui
 se agga so tõsine meel on, siis ei laose
 ennaft mingisugusest willestusjast, olgo mis
 tahhes, Isfanda armo lauatt ärra koku-
 tada. — Seft sa ep olle, et küll täis wig-
 gadusji olled, siis ni mitte kolwato Isfanda
 lauale kääia, seft et omma pudust kahhet-
 jedes, armo ja abbi iggatjed. — Seft pühha
 — l i f —

õhto sõna aeg peab sul se polest pandiks
 ollema, et ~~sest~~ sinna ka armo
 woid leida. — Näd ja hirmoga ennast
 weel pattuist pöörmata inimest ja ära
 enfi tud ma- ilma last ollewad, agga sa tah-
 hakkid ommetige hea melega meelt par-
 randada ja et sind ärratakse; heida siis
 omma õnnisteggia jalgade ette mahha,
 ja pallu Teida, et ^{Temma} sul Teida armo wõttaks
 anda; ja siis tulle täis lotust Temma
 Sakramenti armo lauale. Kuid Temma sul saab tunda
 anda: et Temma se Jummalas teib on,
 mis ~~ta~~ taewast mahha tulleb ja annab
 ma- ilma ello, (Joann. 6, 33). Ni kui
 jo monni hing, mis selle ma- ilma tühja
 asjades wõrgutud olli, Jesusse surma sanna
 usklikko wasto wõtmise läbbi, Jummalikk-
 ko ellamise teod; nenda sammoti on
 ka isse ärranis pühha õhto sõna aia õn-
 nistus, et monni südda, mis holimatta
 ja julgeste peäle ellas, Jummalas armo lauale
 käies, hakkand omma luggu pärra mõtlema
 ja alles ~~arwatekese~~, et ^{ärkama} Isfanda juurest

armo otfind, kes ka iggal aial walmis,
 meil armo jaggamas.
 Tunned sa ennast külmal ollewad, ja et sul
 ommade pattude pärrast ~~õid~~ ärra rõhkutud
 ja hakketsiäd meelt ei olle, et uskus ei
 olles kinnitud ja täis lotust, et sa küll
 holas ja te ino ei olles Isfanda armast-
 tuses; agga sa hakketsid ommeti südda-
 mest keik neid wiggadusi, ja sowinksid
 hea melega et Isfanda arm sul nende po-
 lest abbit tulleks — oh siis ei lasse en-
 nast nena wiggaduste läbbi mitte keelda,
 Isfanda armo- aujärje ja ka Temma armo
 lauale astuda. Tulle agga usklikult ja
 te süddant. Temma armo jaggamisele lahti.
 Te omma se lauale lahti, siis saab Isfand
 sedda täita. (Laul 81, 11). Sa ei ja Temmast
 häbbistud, ja ei mitte õnnistamatta Temma
 armo laualt arwa minna.

Palwe
 Oh Isfand Jesus! Täno se so ärrapühimatta
 hallastuisele, et waestele ja willettjadele
 lubad, sinis armo lauale tulla, et sammud

wasto, ja hole poleft Jefuse käs kude
 möda ellada. Ja kuo poolt temma
 pudust ehn eskimist enneses leiab seel
 on ta ka warsti omma Jummalat ja
 Isandat ^{uskuks} andeks pallumas, ja uut armo
 otsumas. Ja sedda wif jään ta jäädawa
 öntsa osfaduse omma hinge söbraga,
 ja tedda rinnitakse ja pohjandatakse
 inka peäle ennam armo sees.
 Agga nifuggune ennaft läbbi katsumin-
 ne on mul ommeti iske ärra nis süs
 terwis, kui pühka öhto söna aiale min-
 na, nouan. Ni kui ennemuoste Ifraeli
 rahwale kästi, walmistamise päiwil enne
 Pasa talle sömist, keik koddade nurgad kolega
 läbbi katsoda ja läbbi otfida, et wimane
 wanna happotaigna rasoneft üllesotfijid ~~as~~ ja
 wälja pühkiid. (2 Mos. 12.) nenda õppetab
 mul seinnane ette tähkenda minne,
 middajwüt ja kui wägga hoolt kanda
 tulleb, (nuid et õigest Pasa tallest se on
 meie eest ohoritud Kristesest pean asfa-
 lama) (1 Korint. 5; 7.) — süddant keige kolega

läbbi katsoda, keik pattused kimmid ja kumbed
 öiete tähkele panna, ja ennaft näst laada
 puhhas tada.

Agga ka sedda sinnaft iske ennaft läbbi
 katsumist ma ei wotta mu wifil kätte,
 kui armo õppetusse möda. Ni kaua, kui
 üksnes käsloga teggemist piddasin, olli
 mul mo ennaft läbbi katsuminne sureks
 waeuaks. Näggin kül omma jälledust, agga
 üksnes polin kullt. Toh küsin ärra ja pög-
 genesin önnis teggia ast ärra. Sedda wüt
 ma jään inka, mis olin, ma jään ^{inka peäl} ^{õjaks}
 piddali többiseks, parruks haigeks hinge
 poleft, ilma terweksfamise lotuseta,
 sest et arsti jure pöggenesin. Jefus olli
 mul liggidal — ommetige ma es tunne
 Temma wette wägge. Ta es olle mo sees.
 Ta es woi mo sees ellada usfo läbbi. Ma es
 ella armo-õpetuse wabbaduses. Sepänaft
 jäi mul walmistamine pühka öhto söna
 aia wasto inka raskeks ja häddaliseks
 asjaks.
 Agga sest aiaft, et kui keige willetsam
 meie Isandat Jefust julgesin omma Peasjaks

ja onjako teggiaks wasto wotta, ja püh-
 hastamist Jumma werre läbbi ottsin,
 ja et mind armastuses Jummagi pideli
 kiinnitadama ja põhjandata, sest
 aiaft ma ei karda mitte ennam, Jumma
 armo- liggiollemises minno willetseft
 tähhele panna. — Ma tean, Tedda se-
 pärraft tulnud ollewad, et mul abbija-
 daks. Tunnen Tedda kui omma arsti,
 kes keik minno wiggaaduse tahkab ja
 woib parrandada, ja ollen ka tunda
 lanud: et igga korra, kui unt-uit nõdrust
 enneses tundma õppin, ma ennaft süs
 ka ueste ennaft Jumma abbißt ja ar-
 must woin rõmuotada.

Noh, ses meles ja tundmises, tahkan süs
 isse enne läbbi katse niist ette kätte
 wotta. Agga enne Tedda, pöran weel
 se sinno pole, Isand Jesus! ja pallun so kätt
 filma salwi, et woihin näkka (Nmutan.
 3, 18.) Sa tead küll, kui pimme ma isse
 enneses ollen, ja et pea ennaft mõtlen
 parrema ollewad, kui ma toeste ollen.

— *And* —

Sepärraft, oh Jummal! küla mind läbbi ja
 wotta tunda mo süddant. Katse mind läbbi
 ja wotta tunda mo mõttes. (Laulo 139, 2. B.)
 Walgusta mind sinno pühha waimo läbbi,
 et ennaft nenda nään ollewad, kui sinna
 mind nääd, ja et omma wiggaaduse peäle,
 sefamma mele haigussega watan, kui
 sinna nende peäle watan, ja ei wihin ennaft
 sinno läbbi neift laada puhtaks teha. Amen!
 Wotta süs kätte minno hinge ke; pöra enne se
 süddamesse, ja küsi enneselt Jummal
 ees, kes ke teab: kuidas so hinge lugge
 on?

Kas illed toeste meelt parrandanud? Ehk
 sowihsid sa ommetige süddamest meelt
 parrandada? — Kas pattud sul kannata-
 matta raskest on? Ja kas ollen toeste
 so mele pärraft, armo ja wabba duft patte
 orjusseft teida? — Kui sul sefannane meel
 ei olle, süs sa ei woi pühha õhto so ma
 aiaft osja wotta.

Kas usud Jummalat Pöia süse? Kas ei tah-
 had mu diguuses Jummalat ette astuda, kui
 ühones se oiguuses, mis Isand meil omma

— *And* —

Janna kuulumisega risti surmani saat-
 nud, ja mis meil usko läbbi ~~saad~~ ommaks
 kingitakse? Ehk loodab weel monnes asjus
 omma tehtud hea teggude peäle, ja
 wähhändad sedda wisi Isfanda au sinno
 õnnistusse pärrast, mis ungi Temma pär-
 ralt on?

Kas armastad Jefust Kristust ka jälle südda-
 mest, kes armastusse pärrast sinno eest sur-
 nud, ja tänmini otjata kannatust ja truust
 sinno wasto ülles näitnud? — Kas sa käid
 Isfandaga süddamelinikult umber? — Kas
 Temma, omma surma ja kannata misse
 näo sees ikka sul filmade ees? Kas omma
 terwe süddant Temma omma ^{annid} ja
 kas sedda ^{niid} ka jälle ueste teggemas olled?
 Kas sul lapselik ja süddamelinik meel tae-
 wasse Isfa pool? Kas olled Temmale tänno-
 keiges asjus? Kas Temma teed sul ka mele
 pärrast lasjed olla? Kas Temma kanno tamis-
 si ka ilma nurrifematta kannatad usklikas
 lotuses, et Temma keik hästi sadab?
 Kas sa ka truuste hoolt kannad, Jummalad armo

läbbi Temma kaaso kannad piddada? ~~Hea~~
 Kas sa huad Jummalad pole ilma kanno-
 luseta, waimus ja to'e sees?
 Kas sa pühkited Jummalad nimme, ja mõt-
 led se peäle, et sedda ei ial auustamatta
 ja kerge meelise wifil sukko wõttad?
 Kas sa Isfanda pühha päwad ka kolega
 seko prugid, et so hing, armo ja meie Isfan-
 da Jefuse Kristusse tundmisese sees saaks
 kaowada?
 Kas sa olled omma isja ja emma wasto,
 (kui weel ellus on) ja ka leiwa ehk mu
 wannema wasto, allandlik, Janna kele-
 lik, hea melega abbilinne? — Kas olled keige
 innimaste seadmisete alla keitlik Isfanda
 pärrast? Ja kui sul allamaid on, kas ol-
 led nende wasto ka õige, armoline ja
 wagga? Kas sa olled nende wasto sedda wifil
 kui Isfand sinno Temma lapse ja sullase
 wasto?
 Kas sa armastad omma liggimest ni kui
 isse ennast? Kas sa olled lastane ja kan-
 natlik ka nende wasto, kes sind wihkawad
 ja sind teotawad, ja kas ~~ann~~ leppid hea-

melega nendega ärra? Kas sa võid Jumma-
la ja inimestega leppitud süddamega
armo lauale minna?

Kas sa ka, kui nifuggune, kee Kristusse pä-
ralt, omma lihha, temma hirmu ja
ihaldus ~~ga~~ risti lood? Kas sa olled kee
rojust janna ja töö polest süddamest
ärrafalgand? Kas so südda ka puh-
kas? Kas sa mitte üksnes & pakkaft
ärra taganed, waid ennaft ka seest
hoiad mis näitab ~~ke~~ ^{kurri} ollewad, ehk nifug-
guste asjade eest, mis find waiwad unku-
tada? Kas sa leiba ja joma aega üksnes
omma tarwiduseks prugid, ja tännoga
puhkitsed? Kas sa liig jomist ei armasta?
Kas sa omma aega kalliks pead? Kas ka
omma kutomist wifipärraste tallitad ja kal-
lits pead, kui Jummalal filmade ees, kenne
jullane ja ümmardaja ja õiguse pärrast
olled, ja temma mele järrel? Kas sa ka om-
mas saiseses, tru, õige, tööse süddamega
ja ei mitte tojõnas ei olled, nenda et ka se
polest find risti inimese tunnukse olle-
wad? Kas sul epolle ülle nohtaft ja liiga ~~asja~~
asja

asja kaes? Onis Kristusel meel so sees, et
hea melega takkad waene ja maddal olla?
Kas sa, ~~ja~~ ^{ja} armo heidad ja rõnoga?
Kas sa kee walo kuffed ja waltetamisjed
olled süddamest ärra heitnud? Kas ka
omma puduse nenda allandlikkult
ärra tunnes, ja omma liggimesi nenda
armastad, et ennaft laimamise ja
kele peromise eest keige holega hoiad?
Kas sul töeste rõmiks ei olle liggimes-
lest janti, waid enneminne head kuulda
ja rakkida?
Kas sul on hea meel seft, mis liggimesel
on, ja ei waetse I tedda sepärrast, mis
Isjand temmale annud? Kas sa üks päi-
nis ei wataid ise omma peale, waid ka
ikka se peale, mis teise pärralt on?
Kas sa olled tru ja usklik palwes ja eest-
pallumisjes? — Kas sul iggawesse ello totus?
Kas sa hirmustad sūt rakkuda ja kris-
tuslega olla?

X. Pättude andeks andmise palwe
Isjand, minnis süddame tundja! ma heidan
allandlikkult ja täis habbi, sinno jalgade

ette makha. ^{tunnistus} ~~Ma~~ süddame (kaebab mo peäle,
 et ~~Reigas~~ ~~asja~~ igga asja poleft täis pudu-
 -rojane, ei mitte tru, waid kolwato ollen.
 Oh ollen uskus ni nödder. Ei woi weel röö-
 faste ütelda: et sinna minnul keikolled,
 ja et südda ukones sinno armo sees ellaps.
 Ollen parrago tännini, weel faggeda-
 wse ennefe melest, ^{hea} ~~melest~~ olnud. Ollen
 faggeda-
 te peäle ellanud, sinnota, ilma
 tosfiste se peäle möttlematta: et sinno
 armust, mis sa mul ommeti ni raske
 waeuaga saatnud, ~~ta~~ ~~te~~ ~~ö~~ ~~ie~~ ~~te~~ ~~olle~~ ~~ks~~ ~~osa~~
 wötnud. Kui palju kallid ja ilma jälle tulle-
 matta armo tunnid, mis mul ollens woinud
 olla, ollen ennesel tühja asjadega ära
 rikunud! Kui faggeda-
 te ollen ka omma
 kutomise to^o sees find ära unnuo tanud,
 ja neid holetumal wifil, ehk ei mitte öige
 truusega ja ni kui kord, teenud, ehk ka
 omma süddant kaosa püüdmisest ehk mu-
 sandi asjadest lastnud petta ja faggeda-
 tekha.

Oh kui külm ollen faggeda-
 te armastuse
 poleft sinno wasto olnud! Kui waeue

luggu mul süddames, sinno kannatamise
 ja surma tundmise poleft! Kui fagge-
 da-
 te ollen parrago, ennaft lastnud keelda
 omma seeft-^{innimest} ^{hinnitaja} ~~pidu~~ft, sinno fannarufk-
 no täikere pannemise ~~te~~ ~~ki~~, ja wagga
 süddame kõnede läbbi sinnoaga! Jaska
 siis kui sinno armo õppetust ollen kuulnud
 ehk luggenu, ehk kui palwed sinno ees olnud
 - kui tuim ole. ~~sa~~ faggeda-
 te ~~o~~
 olnud, et meel ja mõtte laiale läinud!
 Kui waeue ja täis pudu-
 ft on ka mo olleminne-
 teiste inimeste wasto ~~o~~ olnud! Oh,
 minno, perre rahwal exolle parrago mitte
 sedda walguft minno fannast, teggedest, kom-
 bedest ja ello wifidest, mis sedda armo
 möda peaks ollema, mis mulle ländimas
 olled, ehk ommeti tahhaksid anda. Jaska
 teised inimessed, kennega mul teggemist,
 peawad monda minnuft näggema, mis
 koggoniste, oh minno õnnis teggia, ei olle
 sinno fannane! - Se allandab mind wag-
 ga. ka sepärraft, et sinnule se poleft ennam

auuks ei ollen, ja et ^{se} nende hunge kah-
jaks woi olla. Kui jaggedaste ollen ja,
unnimesse kartuse pärrast, ehk mele-
keha pärrast innimese wasto, ennaft lahknu-
d keelda, sind ma-ilmaga ees, janna ja ello wifidega
tunnistamaft! Ja oh, kui palju kele-pat-
tud, ja nisuggused pattud mis mal ommas
faiusjes juhtund, ja nisuggused, mis seft sin-
dind, et ma ei olle teinud, mis olleks woi-
nud teha, on mo peäl langemas! - Jah
kui Sa minno Island, wärsfifid mo peäle
hallaftada, kui Sa omma waime ja armo
mult ärra wotta ksid, seft et neid ni fan-
duste ollen pruukinud, ehk kui kätte wotta k-
fid mind nõwaste karristada, ma ei woi-
muud kui tunnistada, et sinna õige ja minna
sonakttuse wäärt ollen!
Noh, minno iggawenne Hallastaja! Jummal
Tal mis ma-ilmaga pattud, ja fuis ka minno
pattud on kannud! ma heidan ennaft sinno
jalgaale ette makha, kui sinno wihha wäärt
pattune, ja pallun armo, mis ma wäärt
ei ollen. Ma tean ennaft ei ühhegi mu

37
asja peäle toetada, mis mul woi-
heaks tulla, kui üksi sinno ärra-
tenimisje peäle, mis minnude ja keikide
pattuste oleud faatnuud. Jah, sinno ha-
wade peäle mis sul minno ülle-kohto
pärrast, löduud, sinno werre peäle, mis Sa
ma-ilmaga pattude ärra-leppitamiseks
ärra wallanud, sinno furma peäle, mis
läbbi Sa mind furmaft päästnuud, ja
sinno Jummalikko armo-janna peäle
mis mul ütleb: et pattusi wasto wöttad,
(Luk 15, 9.) ja et Sa sedda ei tahha wälja
lükkada, kes sinno jure tulleb, (Joann. 6, 37.)
nende peäle üksi, ma woin lota ja
ennaft toetada!
Oh Island Jeesus, Sa tunned keik mo fuid-
dant. Nääd kül seäl sees hopis ennam
patts rojuft, kui isje woin näkha. Nääd
ka, mind nende pärrastgi ni wägga mah-
ha rõhkutud ollewad, kui kord olleks olla
agga Sa nääd ommeti ka, et ^{keigest} fütadameft
kakkhetfen, sind ni otfata palju kurwaftanud

olewad. — Sa nääd, mind Sinno werre wi-
 guft kinni piddawad ja se peäle ükfi
 lootwad. — Sa nääd, ühtegi ihholi kühkai-
 get ni süddamest terweks sada, lowiwad
 kui minna, Sinno waene haige, lowin sin-
 no armo läbbi usna terweks ja parhemaks
 sada.

Noh, sedda armo pallun Sinnult, armolonne
 Isand ja õnnisteggia! anna mul keik pat-
 tud ja üle nohtud andeks, pesse mind Sinno
 werre sees! — Utte need kannad ka minno
 heaks: olle julge minno poeg, Sinno pattud
 on sulle andeks antud! (Matteus 9, 2.) Ja
 sedda troosti tundes, lasse min Sinno
 pühha õhto löma aegst röömfaste ja tän-
 nolikkult osfa wotta, ja se läbbi ~~astet~~
 kinnitud, Sinno käs kude teed, uendud
 truuse ja jouoga, käia.

Oh ma usun, et mind wottad kuulda. On
 jo minno ainus lotus, et mul keik tahkad
 andeks anda — et ka eddespidi mind tah-
 kad kannatusfega kanda, ja mo peäle

hallas tada, ja et mul Sinno ihho ja werre
 Sakrament, tõsiseks pandiks tulles Sinno
 armastusest minno wasto, ja minno õntsa
 osfa-jamisest keige Sinno ärra-tenimisest.
 Sinno janna keulmisest riosti surmani.
 Oh wotta mind siis keigega hopsis ja igga-
 weoste Sinno ommaks! Wotta keik ärra
 minnuft, mis ühtegi ei kölba, ja ehkita
 mind armuist ni fugguseks, kui mind ise
 tahkad. Amen!

XI. Walmistamise päwa õhtuks.

Noudke waitfed olla (1. Tesalonik. 4, 11.)
 Süddame waitne olleminne, armas Isanda
 laual käia! on arwamatta kallis asfi, mis
 igga riosti-innimesel iggal aial otfata
 õnnistust sadab. — Tummala waime
 tasfane heäl ei olle mitte tülli sees kuul-
 da. Kui ^{meie} Süddame laiale minnemisest
 ennaft keige kolega ei hoia, ja kui ärra
 unustame, waitfed olla nouduft, siis
 kelame monda õnnistust Süddame peält
 ärra, mis õnnisteggia meil olleks annud.

Olgo siis isefarranis pühha õhto lõma aia
 valmistamise aial, meel ja mõtted vaik-
 sed, ja palu Isand, et sul nüüd armo
 annaks, keik muud ärra unnuo tada, ja
 ärras Temma peäle, Temma surma, kannu-
 tamise ja armo fanna peäle, mõttelda.
 Kanna hoolt, et ni palju kui sinno polest
 sünnib, keik saaks keeldud, mis sind home
 enne kirgule minnemist woiks laiale
 aiada ehk sul woiks wasto meelt olla,
 ehk so meelt ja mõtted pahhandaiks.
 Sepärrast mis ello maia ehk mu to^u polest
 sünnib tekha, sedda te weel tänna pa-
 wa ja ei jätta mitte hoomfeks: et so waim
 sedda ennama rahhoga seft kallist pühkast, aja
 saaks, mis so õnnisteggia sul takkab anda.
 Homino warra ülles-touudes, wotta meelt ja
 mõtted koggo, ja kanna hoolt se eest, et ka
 kirgul sinno polest keik wisi pärrast ja
 kui seätud word on, sündiks (1 Kor. 14, 40.) et
 ka mitte armo lauale astudes, ette ja teiste
 peäle tungid. Wäljaspiddine olleminne Tam-
 mala pühha Nojas ep olle küll mitte pealasi.

waid so süddame luggu on pea-asi.
 Agga teine on ommeti teifega wägga
 ühkendud ja küll sinnagi olled nahka
 fannud, et süddame peäle moiub, küi midelagi
 ei olle kotta pärrast, ja et se sinne-
 nese ja teiste waggad mõtted woib laiale
 aiada.
 Agga mis luggu nüüd so süddamel on?
 Mis ollemisega sa woid hingama min-
 na? — Oh Isand andgo et se sünniko
 allandlikult omma waesust ja kolwato
 ollemist tundes: agga ommeti ka rööm-
 ja ~~lõuafega~~ usfoga Jeesuse otfata
 armastuse siise pattio te wasto, ja siis
 ka isefarranis sinno wasto, ja röömsa
 lotusega, et Temma ka sinnul saab
 andeks anda ja se sinno wasto armoluine
 olla.
 Kui agga so südda pattust pöörlikon ja
 usklik, siis ep olle sul tarwis häädalaine
 olla. Ärra kard, usfu agga! (Luk. 8, 50)
 Olgo wärrifeminne Jeesuse waenlaste,
 nende wasto hakkajade palik, kes ei takka

et Temma nende üle Isfand olles. —
 Agga Sinna, rõnusta ennaft Tumma-
 laft Sinno Önnisteggiaft, kes alwa ja
 maddale peäle wadab, ja ial ei küsfi:
 kas kegi Tedda wäärt olles, waid üks
 nes sedda küsfi: kas Temma ühheggi
 tarwis lähkäks, ja kas kegi Tedda
 iggatseb? — Sedda wüt ja nisugguseks
 saad sinna Tedda ka tunda, ollewad.

XII Walmistamise päwa õhto palwe.

Armuline Jummal ja Önnisteggia! Mo
 südda kidaab sind keige se häduuse eest,
 mis sa mul kes sedda wäärt ei olle, ka
 tänna olled näkha annid. ^{agga} ühe ärranis
 tañnan sind selle eest et mul, ennaft
 pühka õhto lõma aia peäle walmista-
 des, minno waeft, willetft ja pattaft
 ollemist olled selgeminne tunda andmas,
 olled omma Waimo läbbi mind allanda-
 mas, mis mul wägga tarwis ja kasolik.
 Oh kinnita nüüd ka weel ikka peäle en-
 nam mo lapselikko usklikko totust,

Sinno ärra tenimise peäle, ja mo süddame
 iggatsemist Sinno andeks andia ja
 pühkitseia armo järrel! — Tah Isfand
 ma' usun: agga kinnita ka mo usko
 et sa mind ei takka häbbistada, waid
 mo süddant jahhutada, mis nälgas ja
 jannotab. Nüüd pallun ka weel sedda suurt
 armo, et sel õfel mitte ühepäimis ikko
 poleft rahko sees ^{saaks} hingada, waid et ka
 toõse ja täielise rahko hinge poleft,
 Sinno käest saa ko wõtta. Oh Sinno hea
 Waim, kes mul mo patto kawad näitmas
 se kinkigo mul süs ka, et nüüd õrete
 rõõmsa lotusega so kawade peäle saaks
 wata, mis sul sepärraft lödud, et ka minna
 terweks saaksin, ja la-otago mo peäle
 rahko wälja kui jögge. Olgo uinudes,
 mo wimne mõtte Sinno peäl, ja jälle
 ärhades, olgo Sinno armastus esfemenne,
 misga mo Waimul teggemist. — Olgo
 Sinno inglid, kedda sa tenistuseks wälja
 lähkita nende pärraft, kes önnistust

pärriwad, ka minno kaitsojad, kes keik
 minnult ärra keelwad ja hoidwad, mis
 ihho ja hinge polest woiks kahjaks olla,
 ja kingi mulle hoopis toeste tait õnnis-
 tusse ja rõmo päwa. Oh! kuled jo ni
 hea melega willetjade iggatsemist.
 Nende ja ka minno südda. lo tab julgeste
 et so kõrw sedda tähhele pannes. Amen.

XIII Homino palwe Pühha õhto, lõma
aia päwal.

Oh kallio tru Jummal ja õn iteggia! ma
 tannan sind süddamest, ja annan sul et
 kül wäetiona agga süski tõsise katusse
 ohwri, et sa mind olles lastanud tannase
 kalli õnnustusse päwa näkha. Sest kui
 minno wäärt ollemist mõda mo wastote
 olleksid tahtnud olla, siis mind olleksid jo
 ammogi, ka ärra korristanud, kui weel ek-
 situsjes ellasin.
 Oh anna, et so pühha õhto lõma aiaft, wagga
 auustamises, ja si ki süddame rõmoga,
 osfa wõttaksin! - Omma ülle wagga kolwato

ollemiose peäle wates, ja peäle sedda nende
 kalli andide peäle mõtteldes, misfers
 sa mind omma pühha lauale kotonud, - pärra mõt-
 teldes ~~ku pärra mõtten~~, mis kallis ja suur asj
 se on, et sinna, kenne eest ka need puhtad
 waimid taewa al omma palge katorad
 et sinna müüd tahhad minno jure tulla
 ja minno waele süddamew ellada; ~~ku~~
 sedda keik ärra arwades, ~~siis~~ tolleks mul
 kül ^(kõrw) pühha Petrusse ja ~~tege~~ ~~õhte~~, ~~aga~~
~~tege~~ ütelda. Isand, minne minnast
 ärra, se ma ollen üks pattune inmi-
 menne! (Luka 5, 8.) - Peaks kartlikko
 süddamega kaasima: ekko se arm mul
 ep olle wagga suur: sinno ihho süa, ja
 sinno wero juu, sinnoga keige üllemasja-
 famiose tulla, sinno ihho lukmekõ jada?
 Tõsi kül, ni sugguft armõ ma kolwato
 ei ollen kõggoniste wäärt. Agga sest et
 sa needagi ärra ei põlgad, kes sinno arms
 abbi otfib, ja et waeled ja wiggesed, jallota-
 mad ja pimmedad, ^{agga} ei olle wagga alwad
 (Luk. 14, 21.) oh, siis minna waene wõttan.

[p. 49

ka süddant, ja wõttan, keik Sinno armo
 warra mis mul tahhad jaggada, röömsaste
 wasto. Kinnita ~~aga~~ mo nõdra usfo kät,
 et sest hästi kinni hakkhan. Sünnita
 isse mo sees, et omma su laiale lahti teen,
 et Sinna ~~de~~ sedda saaksid täita. (laul. 81, 11). Anna
 mul armo, et Sinno pühha õhto, sõma aia
 läbbi, mul unustamatta mälestus tulla
 Sinno surmast ja kannatamisest, ja too-
 sine armastus, Sinno wasto, et iggapä sin-
 no jure lähkäfin, ja Sinno sõbruses, trüiste
 Sinno teed käikfin.
 Ei pallun ka üknes minno eest, waid ka
 keikide minno armfa liggimeste eest.
 Oh keik mele haigus, olgo kenne wasto
 tahhes, ka-ub mo süddamest ärra, selle
 armo ja rohke andeks andmisest eest
 mis mul, kes Sinno wikkha wäärt ollen
 tunda annad! Oh, anna ommeti, et tän-
 mane pääw, keige ristlikko ja paggarate
 made sees, kus Sinno nimmi kullutakse,
 ja isse ärranis ka meie maal saaks õn-
 nestud olla; et Sinno armo õppetus ikka

ennam ennaft alles näidaks, kui Jummal
 wäggi õnnistuseks igga-ühkele, kes us-
 sub. (Prom. 1, 16.) Anna omma sullastele
 wägge kõrgelt, ja isse ärranis anna meie
 kirgo õppetajale, kedda tänna kuulda
 saan, et Sinno janna röömsaste saaks
 kullutada, et minnul ja keige meie kog-
 goduslele Sinno armo õppetuse jallaia
 asfi ikka ennam ^{saaks} awwalikkuks, ja et
 se armo to, mis sul meie seas on, ikka
 peäle ennam peaks kaswatadama. Oh
 olle ka edaspidi, Sinno waele risti kog-
 godust Sinno pühha janna ja sakramenti-
 de läbbi ^{rohkestel} õnnistamas, kinnitamas ja
 jahhutamas, se wiimse kurwa aial, kus
 temmal isse ärranis rohke osfa ~~wõnne~~ ^{õnnistusest} kinnitusest
 ja rõmustamisest tarwis lähkäb. — Noh,
 ma usfun, et sa sedda tahhad teha
 amen!

XIV. Tänno palwe parrast pühha õhto
sõma aega

Minno Isand ja minno Jummal! ma kum-
 mardin, sind põrnos sees, keige otfata

hallastuse parrast, mis sama waese usinuse
 se wasto olled ülles näitnud, kui mul omma
 armo laual ni kalli armo rõmustuse pit-
 seri ja pandi juddamesse muljeid! Mo-
 hing kida nüüd Jehowat, ja keik mis mu-
 minno sees temma pükha nimmi. Mo-
 hing! kida Jehowat, ja ärra unusta
 mitte keik temma heateggemisi ärra,
 temma on se, kes keik so üllekohkut an-
 deks annab, kes ärra parrandab keik so
 wiggadused. Kes so ello lann. stab hukkatus
 sest, kes sind ehk itab helduste ja hallastus-
 tega kui kroniga (laul. 103, 1-3). Ollen
 nüüd sinno ihko sojund ja sinno ~~elbice~~
 joned, ja se läbbi olled, oh kallis tru parruste
 söbber! minno usko jummalikkalt rinni-
 tanud, ja mul sedda rõmustamise tootust
 annud, et keik sinno ärra teniminne ka
 minno parralt. — Oh tanno sul iggaweste
 sa olled ka minnule ^{juis} fundinud. Minnul on
 nistuseks olled waewa ja rojastamatta
 pükhitusese ma-ilma peal elland. Minnul

werd

õppetuseks ja rõmustuseks olled sa keik
 iggaweste ello jannad, mis sinno juest
 tulnud, rähkinud. Sinno hinge häddaga,
 teotusega, peksimisega, hawadega ^{ga} ja werre
 ärrawallamisega, ja sinno surmaga olled
 ka minno pattud ni kibbedaste kannud,
 kasjunud ja selletanud. Minno parralt
 on ka sinno ülles tous minne ja sinno
 au, mis sul nüüd taewas on. Sest sinno
 parrast, ja sest et minna sinno sees ja
 sinna minno sees, pean ma nüüd seal
 ka iggaweste sinnoaga ellama. Tah, sinna
 isse olled minno parralt, ja minna — ni
 waeti ja alu ma ollen, juiski ollen,
 sinno parralt, sinno wallo palk! Oh et
~~ma~~ nüüd keik minno werre tilgad sind
 ke auustaksid, ja keik mis ma teen ja
 mõtlen, allati so armo au rituseks
 olleks! (Ewef. 1, 6.)
 Oh minno iggaweste tru õnnisteggia!
 Sa tead jo et sedda hea melega takha ksin!
 Sa olled sedda tahtmist mo sees sünnitanud.
 anna mul nüüd ka teggemist. — Tunnes

ei woi õnnistamatta ja ilma nende kallid
 andide tundmiseta jada, mis see Sakra-
 mentis leida. Kui siis so südda ei olle
 ühtegi sest tunnud egga kas so saand: siis
 on küb toeste so. nõrd, ennaft hästi läb-
 bi katsuda ja Jummalat palluda, et sal-
 wõttaks jelletada ja teada anda: kas min-
 gi suggune ka-utaw asji ehk wanne so
 sees olleks, mis se Isandad sunnis, omma
 armo palge so eest ärra petta-
 olgo. Süddame armastus ühhe asja wasto,
 mis temma meelt wasto — ehk ennaft
 targemaks arwamine — ehk janna kaud-
 matta olleminne Jummalat pühha janna
 ja waimo healt wasto? — Kui se toeste
 so süddame nõu ja tahtminne, siis Isand
 ei woi sind se asja poleft pümmedusse jät-
 ta. Sest temma on arwamatta tru.
 Nes agga hea melega tahhab walguft näh-
 ha, ennaft selle eest ärra ei petta, sel
 antakse ka pea ^{sedda} willetseft tünda
 mis ta sees. Ja kui sa ennesel sedda

lassee tunda ja nähha anda, ja südda-
 mist andeks andmist ja puhhas tamist
 sest ülle kohtust pallud; siis sa saad ka
 kätte, mis pärrast olled pallunud.
 Agga tundmisest pühha õhto sõma aiaft
 woiwad mitme sugguse olla, waljemad,
 ja wähhemad.
 Tunned ja suurt rõmo, — ja et arm ja rõmus-
 tus so peäle kui wallatud, ! siis on parrem,
 et sedda tannolikult ja allandlikult
 wainse te hoiad, kui et sest paljo rägid.
 Kui agga need tundmisest ei olle ni wallud
 kui arwastid neid ollema peawad: siis ärra
 unnusta mitte, et pühha õhto sõma aia
 usklikko osja wõtmisses õnnistus, ei sa mitte
 meie wähhema ehk kangema tundmist
 möda ärra arwata. Sepinane armo õnnis-
 tus on hoopis ülle kein meie tundmist
 ja moistust. Sest meie õnnisteggia toseft
 tunnistust möda, on Isanda ikko ja wenne
 osja wõtmissesga usklikko armo laual kätel

nifuggusi õnnistusele ühendud, mis meie
ei sa nenda sammot ^{isakka} mitte ^{õiete} sarrarawada,
moista ja arra tunda, kui tawafedgi
õnnistused. Oled õnnistuse leiwaft soond
ja Isanda närrinast joond, ja ni toeste,
kui sa sedda oled teind, ni toeste on sul
ka se toetus kinnitud, et meie Isanda
Jesuse ihho sinno cest risti lödud, ja Tem-
ma wetti sinno cest ja sinno pattude an-
diks andmiseks arra wallatud. — Oled
iggawesje ello pärrid; sest kes Temma loh-
ka soob ja Temma werd joob, sel on igga-
wenne ello. (Joann. 6, 54.) Sa oled Isanda-
ga füddamelikkult ühendud; Temma jääb
sinno sise ja sinna Temma sise. (Joann.
6, 56.) Sinno hingele ei pea nüüd ühtegi
heast enam pudust ollema: Sest kui sa
agga allati Isanda jare tuled, siis ei pea
sa nälga näggema, ja kui sa Temma
sise usud, siis ei pea sa ial jannutama.
(Joann. 6, 55.)
Sinno hing peab seinnatse leiwa somise

87.
46
läbbi iggawes te ellama, ja sinno ihho
ärratab. Isand tõnastet ka wiimfel
pawal ülles. (Joann. 6, 51. 53.) Kas sa usud
sedda? ja kas usud ka toest, et õigusse
polest nuhtluse wäärt oled? — Eks
sul siis asja ei olle tunnistada: Jehowa
on fured asjad mulle teinud, sest ollen rõ-
mus! Laul. 146, 3...
Agga olgo siis nüüd ka so marre, et sedda õn-
nistust, mis õnnisteggia sel armo laual
annud, ka õiete hoiad ja omma kasfuko
prugid. Oh! se oleks saur rahjo, ja wägga
rummal, kui sa nüüd kirko ja armo laua
rised seljast arra wöttes, ka sedda meelt
makha jättaksid, mis Isand so sees sünni-
tand, ja kui sa siis jälle tühja himmude
sullafeks hakkaksid minnema, mis hopis
ennest oled arra wandund? — Ei mitte!
oled armo laual keige rahwa ees, ^{ennast} risti-
innimeseks, Jesuse Tüngriks ja nifugguseks
hingeks tunnistanud, kes uskas Jesuse
sise takhab ellada, Temma järrel kaia
ja Temma kässo fannad piddada! Oh ja

Iis Isanda armo läbbi sefinnatse meele
 peäle, mis' jä ellades egga, surred ei sa' keh
 hetfeda, ja kannad hoolt et sind se peäle
 öiete kinnitakse. Anna ennaft hoopis
 wimse silma-pilkmiseni, taawase Iisa
 armo hoidmisese hokers, sinno rist-i lödud
 Önnisteggia ja armfa arsti harrimisese
 ja Temma Pühha Waimo hea harrimisese
 hokers.

keige ello aia peäle

Palku iggapä uut armo Isanda kaest. Ogo
 so keige kallim igga-päine hool ja mure
 et sinno eest pinatud lunnastaja kuis
 so süddames olleks muljutud, ja et keu
 ial olled ehk jääd, allati Temmaft kinni
 pe-aksid, kui näaksid Teolla. Ei keige
 minne öhto ial hingema, ilma Temma rakho
 tundmisest, ilma selle troostita, et
 Isand sul tahkab armolenne olla.

Minne ka faggedaste pühha öhto söma
 aiale, ikka ue usfo ja armastusse kinni-
 tusfeks.

XVI Öhto palwe pühha öhto söma aia
päwal.

Tänno ja kituis sul, mo armolenne Isand
 ja

- Su -

ja kannane sinno ofata armastusse päraft
 mis mo was to üles näitnud! keige
 ärra räkimaatta hea teggemiste eest
 mis mul wäljaspididse ollemisese poleft.
 annad; agga isse ärranis selle eest, mis
 mo hinge kasfeks olled teinud, se kalli
 lunnastamisese to' eest, mis sa ka min-
 no heaks lõppetanud, so pühha helde
 armo-oppetusese eest, mis ka mulle olled tunda
 annud, kaalutada, sinno Pühha Waimo
 anni eest, kes ka minno kallal toos
 olnud ja sinno rist-i fanna minno süd-
 dames kinnitanud, pühha öhto söma
 aia ärra räkimaatta kalli anni eest,
 keige mis läbbi ka minnal õnnis-
 tud mällästust sinno surmaft olled wä-
 gewaste uendanud, ja sinno surma kasso
 mul ni armfal wifil kinnitanud, ja
 ka tännase kalli õnnistusese päwa eest
 mis sinno armo läbbi ollen näinud.
 Oh, mis sa mul pühha öhto söma aia
 läbbi kinninud, sedola aita mind nüüd

- buy -

Ka hoida! Sedda head, mis mul Sinno
 Sannaft tunda antud, lasse mul
 nüüd jäda waks ja wiljaliseks seemneks
 minna, ja sedda rõmustust ja jakku-
 tamist mis Sinno armo lauual ollen
 sanud lasse mul seks olla, et se taewase
 roa ^{lääbi} ~~ga~~ ues te kinnitad, omma armo käu-
 mist woiks julgeste eddasi ajada, ja
 a ma ilma ja patto jaoks ära woita.
 Agga sepärraft, et Sinno jure jääksin, läh-
 hab tarwis, et mul igga pä omma wal-
 lust ja wiggadust tunda annaksid, ja et
 mul siis Sinno armo täiuselt lasse armo,
 armo pärraft wotta; ja anna siis et Sinna
 ja Sinno ees ellades ja käies, ma inka en-
 nam Sinno sarnatseks jääksin, ja nenda
 tundma õppiks, kui Sinna tunnud,
 ja nenda ellama, kui Sinna elland. —
 Anna mul ka sel õjel Sinno rakho ja Sinno
 armo warjo näkha. Olgo ka keik mo ar-
 mad omma ksed, ma sõbrad, jah keik inni-
 mesed Sinno hoidmise holeks, ja nenda
 ka home jälle Sinno hallastust meie üle.
 Amen!

— H —

XVII Suggeja ^{ise} ennast läbbi katsuminne
 päwa enne armo lauale min-
 nemast.

Armolinne Jummal! Sa oled mul nüüd
 möda läinud nädalite sees, / minno trui
 õppetaja läbbi lastnud pühha õhto-
 some aiast õpetust anda, ja tean nüüd,
 mis kallis se on, ja mis suur õnnistust
 sest woib tulla. Moistan nüüd ära, mis
 pärraft pühha apostel ütleb: inimenne
 katsko ise ennast läbbi, ja nenda joga
 temma sest leiwaft, ja jogo se karraka seft.
 Sest kes kolwato sööb ja joob, se sööb ja joob
 ise ennesele nukthust! (1. Korint. 11, 28. 29.)
 Tahhan siis ^{ise} ennast nüüd ka Sinno ees, minno
 õnnisteggia, trui te läbbi katsuda, omma
 mele, mõtte ^{tegemisse} ja ellamisese poleft.
 Minno lapse ja esimeenne more ea põlli
 nüüd möda läinud. Mil wifil ollen sedda
 aega ära ellanud. Kas ollen kui omma
 sand Jesus, mitte üksnes ^{ihopoleft} (kas wano waid ka
 mõistuse poleft, Jummal ja ^{head} ^{inimese} te mele
 heaks? Kas ollen sedda, mis ^{lihhafed} ^{wannemad}

— län —

omma hirmuse ja ihkaldamisega möda?
 Kas ial ei olle häbbematta ja rop olnud,
 ei isse ennege egga teiste inimeste
 polest, üksi olles, ehk teiste näkkes?
 Kas ma ei olle ka middagi häbbematta
 asja räkkinud, egga hea melega kuulnud
 sedda teisi räkivad? Kas ma ei olle ka rummalas
 kõlbamatta asja sõwind egga hea melega
 se peäle mõtlend. Kas ollen ikka kasin
 olnud sõmisge ja jomisge polest? Kas ollen
 vihha, raddedust, vihha ja ähkilise
 meelt, keik pahhako panneja ollemist,
 tujolikkoo ja omma meelt, ikka ni kui
 kord ennefelt ärra keelnuud? Kas keige
 omma teggemisges ja ollemisges, mõtlemisges
 ja tahtmisges allati apostli maenitjesse
 möda olin: mis tosfine on, mis auu, mis
 õige, mis kasin, mis lõbbus, mis hea on
 kuulda, kui üks hea kombe, ja mis kütuse
 wäärt on, se peäle mõttelge! (Wilib. 4, 8) —
 Oh kui keige omma tänninise ellamisge
 peäle mõtlen, jäs mul kord suure häbbiga
 ja rahhetsemisega õhutada: Isand, ärra

ehk kes nende asemel, mul head teinud ka
 tännoga ärra tunnud, ehk kas ollen mendel
 nende waeua ja mure, mis ^{ka} minno pärrast näggin,
 keerge meelilise wifil ehk noogoniste melega
 raske mako teinud? Kas ollen omma suggu
 laste, liggimes te ja teiste laste wasto
 wifipärraste ja armfaste olnud, ehk ollen
 neile liiga ja tülli teind? ehk kül ka
 neid fandi ja kurja asjale eksitand?
 Ehk ollen ka wakhest teiste inimeste
 peäle ehk nende ees waltetand, neid pettend, ehk waeua
 teind? ehk ollen warastand olgo ka tüh
 hift asja (sest ka tühkise asja wargus on
 jälle Jummalal silma sees) ja teistel nende
~~asjades~~ asja käest ärra petnuud? Ehk ollen
 pahha wifil ja kurja teiste peäle räkkinud? Ja midda
 wüt ollen isse ennege eest hoolt kannud? Kas
 ollen ni terwe, priiske, rikkal ja rõmus, kui
 woiks olla? Kas ollen keik head ja tarwi
 list asja õppend, mis olleks wõind õppida?
 Kas ellan Jummalal käsko fannade möda
 ja moiftlikul wifil, ehk ilma pärra mõt
 lematta ehk tühkiselt melest, rummalaste

mõtte mitte minno nore ea pattude
peäle, egga mo ülleastmiste peäle!

Mo südda wallutab nende pärrast; agga süs
ki ma ei ka-uta sedda wallo süddamest
ja melest ärra, ^{waid} ja tahhan omma püduft
igga asja polest öiete tunda^m õppida, et süd-
dame wallo pattude pärrast ikka kange-
maks lähkaks; sest sinna minno õnnis-
teggia woid ühones nifuggufi parrandada,
kes rufuks peho tüd süddamega on! Amen.

XVIII. Luggeja walmistamise päwa õhto
palwe.

On süs nüüd wimne õfe ka, kus ~~ennast~~
weel lapse arrus ^{kuu} jätis kas ^{wa} mätta inni-
menne hingama lähhan. Home mind keige
kõggodusse es täis kas ^w sind innimese seft
peab arwetadama ja nifuggufeks inni-
meseks, kes jo omma ennese kole alla jääb,
kes jo isse ennast peab, ikholikko ja hinge
asjade polest eddasi saatma. --

Agga kas süs ka töeste mele ja moistusle
polest ~~sest~~ nifuggufeks ollen jaudnud ja kas-

lund, kui wannusse polest? Kas ka ni paljo
ollen õppind, kui tarwis lähkab ma-ilma
peäl wisi pärraste ellada ja eddasi fada?
Kas omma tööd moistan, kas hea melega
tööd teen, kas wisi~~x~~ pärraste se eest hoolt
kannan, mis mul nõkhus? Kas omma
ello wisi ja kōmbede polest, ka kui tööline
mõistlik innimenne oleri? Kas teised
innimesed mind laiwad ehk minnuft
luggu piddawad?

Tahhan home ennast tööfiseks rist^{it} innimes-
seks tunnis tada. Kas tean süs ka, mis
se öiete lähkandab? Kas tunnen ^{kül} ^{õh} ka selgeste Jese
minno Jummal ja õnnisteggia õppetust?
Kas ommaft usust ka woin kostaft
ja arro anda? Kas Jesus, se keige pühham,
ennast minno pärrast wõib rõmuistada
et ennast rist^{it} innimeseks nimmetan,
ehk kas Jummal minnuft häbbi peab ollema?

Mis süs, kui se asemel et home armo
lauale minna, ma tänna õfe ärra fureks?
Mis luggu mul süs tulleks, kui Jummal
mul mo teggemist möda kätte makfaks?

Oh! herm ja warristad wõttab mind kinni!
 — Noh, Sinna armolinne Jummal Kris-
 tuose Jeesuse sees! olled jo ka minno pär-
 raft ütelnud: Mul ep olle head meelt
 selle furmast kes öäl, waid kui se kes öäl
 on, pörab omma tee peält, et ta woiks
 ellada! (Efer. 33, 11.). Tahhan siis ka pöördada
 omma tee peält, ja sest aiaft uut ellamist
 hakkada. Tahhan toeste patto ära jalga-
 da, ei ühtegi rõmo temmast tunda, waid
 patto cest ennaft ^{hõpaga} hoida; sedda tootan
 sulle oh Jummal! Kinnita mind, et mo
 now nõrda lähkaks! olle mul abbitsõ
 Waimo wäega! õppeta mind teggema
 sinno mele pärraft, sest sa olled mo Jum-
 mal; Sinno hea Waim juhkatago mind
 tasjase tee peäle! Amen.

XIX. Luggeja homiko palwe pühha õhto
lõma aia päwal.

Kallimad päwa ma ei olle ^{ellades} näinud, kui
 tänna. Tannan sind keigest süddamest
 pühha taewane Isja, et mul sedda päwa ol-
 led näkha annud. Oh et sedda päwa aifaste
 ja omma

ja omma õnnistuseks wõttaksin pühhit-
 seda. Sinna, minno Isja ja õnnisteggia!
 olled mind tänna omma pühha õhto lõma
 aiale esimeest nõrda kutsund. Sa tead mo
 seest-piddist lugga ärra. Oh ma tahkaksin
 jo esimese pühha õhto lõma aial omma
 süddant hopis so hõleks anda, ja seinnane
 minno sowiminne sünnib wägga sinno
 tahtmisega ühte, et ennaft mulle tahhed
 süddamelikkult jaggada. Olled ennaft
 hopis minno cest õhuotiks annud. Olled
 minno cest ma peäl elland, kannatanud,
 ja keige kibbedamad rioti furma minno
 cest näinud. Oh, kuidas ma siis woiksin
 omma süddant & sulle keelda, kuidas
 sedda, mis sa omma ennes wõrrega om-
 maks oftanud pühhas asjaks, kuidas sedda,
 kuiga, tuhja ja pettise ma-ilma hukka-
 tuseks woiksin anda? Ei, minno armas
 õnnisteggia, se ei pea sündima! Ni kui
 Sinna, minno ^{pärraft} olled, nenda ma tahhan ka
 ellades, kannatades ja surres sinno pärraft olla!

Oh, et minnul jefinnatse esimesse pühha õhto
 lõma aial jefamma luggu süddame polest
 olleko, kui Sinno armfa Joannesel, kui
 esimesse pühha õhto lõma aial So rinna
 was to ja So sülle istumas olli, ja teisel pä-
 wal ärra rahimatta halle melega, agga
 ommeti Sinno armastusest rohkete rõma-
 tud, Sinno riiti äres seisis, ja siis ennam
 kui ial ärra tundis, kui wägga Sa inni-
 messe armastafid. Oh et mul ni fuggane
 meel olleko, kui pühha Tomal, kui So
 pühhad hawad näggi, ja Sinno armastuse
 heldust immeko pannes, süddamest ütlet.
 Minno Isand, ja minno Jummal! Ümori
 ei woi ommeti mo süddant ni rõõmsaks,
 ni rahholiofeko, nenda täis lotust kan-
 natamises, ni õnneks teha, kui Sinno
 Wotta siis mo süddant, armastus
 ja, ja jägo ta iggaweste Sinno pärralt.
 Sin ma-ilmas, kus minno nore ea sees
 isse ärranis, filma hummo, lihka hummo
 ja ello kõrguse kuisatused mo peale

Al -

tikkumas, minna ei woi muud ühtegi
 piddada ja hoida, kui Sinno Keige wäg-
 gewam arm. Sepärrast ma hoian ennaft
 sedda ennam Sinno pole ja Sinno jukka-
 tamise tarruse pole, ja ei lasse ennaft
 omma taofase ja helde Sunnas taja jurest
 ärra ahhatleda. Jest ilma Sinnotamul
 ei jänni ühtegi. Annan ennaft hoopis
 Sinno koleks. Sinno pühha ikko ja So puh-
 kas ilma süta wetti pühhitsego minno
 ikko Sinnule Pühha Waimo templiks,
 ja kinnitago ja hoidgo minno hinge
 iggaweseks elluks! Amen!

Luggeja palwe pärrast pühha õhto
lõma aega

Oh Jummalal tal, pühha Isand ja
 Jummal! mis Sul se eest pean andma,
 et mul ni paljo head jaggad? Keik minno
 hinge tundmised ja mõtted, lähwad se
 tundmisega ühte: lasse, oh armast õnnis-
 teggia, need head ligutamised, mis So õnnis
 pühha õhto lõma aeg mo sees ärratanud!

- si -

mul keige ellamisest jadawad ja tahtjad
olla! Oh, et sest pühkalt asjast ~~et~~ kel-
lis õnnistus, keik mo to-
teggemise ja olemise
peäle tulleks! Anna Sinna mul
wägge neid tootamisega tähta, mis sin-
no altari ees annud, et sul iggaweste
surmani takhan trü olla. Oh sedda rõmo mis
mul siis wimaks tulleb! kui sind, sa
riisti lödad ja nüüd ülle keik taewad üh-
lendud õnnisteggiat pallest pallese näh-
ha, ~~sega~~ ja sind sinno ära räkima
armastuse pärrast ilma lõpmatta
saan kitta! Amen.

Luggeja õhto palwe, pühka õhto
õrna aia päwal.

Oh pühka Isand Jeesus! ollen siis esimese
korda sinno armu laual olnud! Näggin
waimus se werd Wolgata mäel jooki-
wad, ja tundsin süddames, mis jumma-
lik wäggi sest ~~sest~~ tullemas on: südda-
me tunnistust ~~et~~ rõmustada, (süddant
keige heale ärratada ja kinnitada).

oh anna, ~~et~~ ma pällun sind süddamest,
et ma ial sinno armastuse mällas-
tust ära ei unnu takfin, olgo ma kus
pool takhes, ja to äres keus takhes
ühki olles, ehk teiste inimes tega keus.
Anna, et ikka sinno pühka waimo
heält süddames wõtta kfin keulda:
ära unnu ta mitte Jeesuse armastust
ära! Oh ollen se armu laual olles, ka
waimus sinno surremise paikas olnud.
Mis sa seäl weel mo eest olled kan-
natanud ja tunnud! Oh ei ial ^{ei} kaduga
mul sinno hinge heitmise näggo ära!
Sest sinno peäle wates, ei sa ma-ilm
tühjad asjad mind mitte ära petta.
Kui kurjad ja lihha himmid ja ma-ilm
omma tühja rõmoga mind kuifawad,
kui teiste fandid wifid ja kumbed mind
taktwad eksitada, siis hoia mind et ma
ei kominista egga hukatusse ei sa. Anna
sinno kannatusse wäe labbi, et sind kindlaste
keia tunnistakfin. Sinno armu olgo

minnoga, ja nende keikidega, kes tänna
 Sinno armo laual ollid! Önnista ka keik
 mo ommaksed, ja anna et ükhes meles
 omma önnistust nouakfime. Olle meie
 warrid ka sel öfel, et home röömsaste Sinno
 auuks ja liggimeste kaasfiks omma tööd
 hakkakfime. Oh et allati Sinno peäle
 mõtlekime pühha Jofand Jummal! Sin-
 nul olgo au, kitus ja tänno iggaweste!
 Amen.

Häige palwe, kes kodde armo
 lauale lähkäh.

Ollen nüüd, helde Jummal, õppetaja järde
 saatnud, et mul pühha õhto sõna aega
 jagga. Igatfen keigest fiddamest sind,
 minno önnisteggia, et omma leiwamalle
 murrad, ja omma karkkast mul jagga, et
 mo waimo silmad sind näakfid, risti külges
 pomad, ja et Ennast armo täiusfes minno
 nälgas ja jannus hingega ükhendakfid.
 Oh, olen ni nõdder! Kinnita Sinna mind
 Jofand Jofus, omma ello fannadega, Jummal

iggaweste Jofa armastuse fannaga, se
 fannaga et willetsusfest önnistus tulleb
 se ja iggaweste au fannaga. Tunnen
 kül wallo! Oh aita Sinna mind wallo kanda,
 omma kannatusse läbbi, ni kui Sinna om-
 ma Jofa wasto fanna kulelik ollid, ni
 kui Sinna kindlaste Temmast kinni
 pidafid, ka siis kui sind ürtikesfeks aisk
 Temmast mahha jäti. Mul on murretom-
 makode pärrast. Kergita mul fedda, min-
 no önnisteggia! Kes jo ka risti pu kül-
 ges omma emma ja sõbra eest ni arm-
 faste ja truisste murretsesid. Woib olla
 et Jurren. aita mind siis minno Jummal,
 omma wae walist ello, Sinno armo õppe-
 tusse wae fees lõppetada: fest et Sinna
 furma ärraka utanud, ja ello, ja hukka-
 minnematta põlwe walge ette tonud, armo
 õppetuse läbbi. Woib olla et ka jälle
 toibun. Oh õppi Sinna mind siis ellada kui
 kord, et minna siis mitte ennam ei ella
 lihha fees, waid Sinna mo Jofus, minno fees.

Oh mul on wägga patto hädda. Pattus
 mäljuwad mind raskest! Kes mind left
 häddaft muido woiß peästa kui Sinna min-
 no Sunnastaja? Oh rõmusta mind siis!
 tröösti mind, mul omma^{kalli} ihko ja werre jures
 tootades: et ei tahhad pattufe furma, waid
 et meelt parrandab ja ellab. — Noh minno
 süddo! walmista ennaft siis, pühhitse
 ennaft, et Önnisteggia Sinnule wotta ko-
 stulla. Motle omma ellamist pärra; tunne
 ja kakkhetse omma pattus; kiofu ennaft
 lahti ma-ilmaft; olgo sul nüüd üksnes
 omma Önnisteggia teggemist!

Haige palwe enne pühha öhto lõma aega.
 Pühha helde Jummal! Siin ollen haige ja
 nõdder Sinno ees maas, ja ei tea mis nou-
 sul minno pärraft on. Agga sedda ma tean.
 minno abbi woiß üksnes Sinnalt, minno Önnis-
 teggialt, tulla, ja minno lotus on üksnes
 Sinno peäl. Oh, ja sedda ma tean, et ollen
 patto teinud Sinno wasto, inimeste ja Sin-
 no ennese wasto; tunnen ja kakkhetfen kei-
 gest süddameft, mis ollen ülle kookto teinud.

— Si —

tahhan!

tahhan heaks tehha, kuid ial jowan; ei
 tahha ennam ülle kookut tehha; tahhan,
 ni kaua kui weel ellan, Sinno tahtmist
 möda ellada, ja se pärraft ka ses haigus ses
 hinge poleft kannatuft wotta! Heida
 armo, oh heida armo mo peäle Jummal
 minno Hallastaja ja Önnisteggia! Sin-
 nule ma ellan, Sinnule ma surren, Sinno
 pärralt ma ollen ellamis ses ja surres! Ses
 us kus, ses armastus ses, ses lotus ses
 keinitago mind Sinno pühha öhto lõma
 aeg, on Isand Jeesus! Amen.

Haige palwe pärraft pühha öhto
 lõma aega.

Nüüd on ta ära läinud, Jummalad sullane!
 agga Sinna, minno Önnisteggia, kedda
 temma minno hinge ette pannud, Sinna
 oles minno jure jäänd; seifad ikka weel
 mo haige asfeme äres, ja ütled mul: et ma
 ei peaks arwaks minnema, waid Sinno,
 pärra minno usfo üllemfaatja ja lõppetaia
 peäle, waatma. Kui mul tahhad kitsas ja
 kartus kätte tulla, siis sa hüäd mo wasto.

— Si —

ära harda mitte; sest minna olen sinno
 juures! Kui minno wallo liiaks lähkäs, siis
 maenitset mind: ära nutta mitte, sest min-
 na olen sinno Jummal! Kui mo haigus
 peaks ~~peaks~~ pitkaliseks, ja raskemaks
 minnema, siis annad mul Emma rõmu-
 tusse janna: Ma rõmuotan sind, kinnitan
 ja päästan sind Emma parrema käe õiguse
 läbbi. — Noh, olgo siis ka seennatse
 waele luggu sees täis wallo, minno rõõm,
 et ennaft sinno, mo Jummal pole hoiari,
 Ja tulgo siis eldehki surm mo kätte, siis
 olgo ommeti allati se minno rõõm, et
 keik sinno hea teggemist kuulutan! Jah
 Isand Jesus, kinnitad mul lotust sinno
 hawade ja surma peäle; annad et sa peäl
 ka jälge olen kuis wümne tunnuse käe
 aita mind õnlaste surra, ja taewaroni pa-
 rida! Anna ^{ja jätta} mul Emma rahko, oh Jesus
 amen!

Rõmuotusse jannad meie Isanda ja
õnnisteggia Jesusse Kristusse kannatamisest
ja surmast, laudal käial pühha õhto sõma

tähhele pannemiseks ja õnnistuseks
 siin

aiad valmistamise päewil.

Walmista ennaft mo südda, ärka üles
 mo meel, meie Isanda ja õnnisteggia
 Jesusse Kristusse keige pühkama ja kibbe-
 dama kannatamisest, waewa, pina ja
 temma werrest surma tähhele panna!
 Oh minno armolinne lunastaja, jagga
 mul se pühha nouks, ~~Anna~~ ^{sin} armo wägge
 ja pühha süddamelinko hoolt!
 Oh sinna futa, pühha Isand Jesus! miks
 pärrast minno hing sind õlli mäel Jum-
 mala kange ja tullise wihha al näeb
 olliwad, ja werre tilko so palgest makha
 langewad? Oh, sinna minno helde Jesusse
 pühha pea! miks pärrast ni halledaste
 wahke kibbowitja kronist ollud lõhki
 ristud ja läbbi astud? Oh sinna pühha
 walle, mis Jummal inglid himmestawad
 wadata, miks pärrast jälgest ni rojaseks
 tehtud ja ni waeleks peksud? Oh teie pühhad
 käed, kes teid ni kowwaste kinni sidduwad?
 Oh sinna pühha ihko, kes sind ni halledaste

hawand et. werrest ni punnane olled? Oh
 teie pühkad jallad! Kes teid ni kibbedaste
 läbbi urisand? Oh Sa pühha hingeki!
 Kes sul ni ärra rähimatta akhas tuft
 ja waeewa teinud. Agga mis ma willeto
 weel paljo küsfin? Minna iſe ollen ſe,
 kes sul ſedda willetuft, akhas tuft ja pina
 ſaatnud. Minno pattud on ſind, Iſand Ieſus,
 ärra ſurmand ja risti löönd. Hädda mul et
 ni wägga ollen patto teinud! Laſe, Iſand
 Ieſus! minno ſilmad wee hallinaks minna,
 et päwa ja oſe omma pattude pärraſt
 ſaakſin nutta, mis sul ni jälledat pina
 ja wallo teinud, ja omma allandlikko kah-
 hetſemiſt ſul ſaakſin ohwiriks anda! Weta
 helde Lunnastaja! tullen ſilma weega ſin
 jure ja kahhetſewa ſüddamega, langen ſi
 risti alla ſinno jalgade ette mahha ja
 annan sul keigeſt ſüddameſt tänno, e
 minno pattude pärraſt, minno heaks ni
 paljo kannatanud, et omma wäggewa werre-
 mo pattuſt ſüddant puhkatanud, ja mo
 pattud ſüggawad merre põhja ~~in keeres~~
 heitnud.

Oh minno õnnisteggia! mis head meelt ma
 tunnen, kui ſinno kannatamiste peäle
 mõtlen, ſeft ſinno hawade läbbi ma
 ſaan terweks ~~ſaada~~. ſinno werriſte
 hawadeſt paistab Jummalal ſinno Iſa
 hallaſtus, kes ſinno, omma werrestud
 Poja pärraſt, ei ühtegi waeft pattuſt
 ei takka ärra lühkada. ſinno werriſte
 hawades on minno hingel üks rahko pain,
 ja ſeäl ta leiab keige magguſamad ar-
 maſtuſt, armo, ja armoliſt Iſa ſü-
 dant. ſinno werriſte hawades leian ma
 wajo paina keige hädda ja küſatufe
 eſt. ſinno werriſte hawades ma leian
 n lunnastamiſt käſo, põrgo ja iggaweſe
 ſurma wanneſt. ſinno werriſte hawades
 on mul iggaweſe ello te ülles wöetud.
 ſinno werriſte hawades ma leian pri-
 lahti kaewo keige patto ja rojuſe waſto.
 ſinno werriſte hawades, ma takkan oh
 Ieſus minno rõmuſtus! Keik risti, wil-
 letuſt, tagga-küſamiſt ja iſe ſurma allandlikko

melega wasto wotta ja kanda. Oh helde
 Kallis Önnisteggia! Sinno pühka hawade
 pärrast, anna mul usklikko süddant, mis
 ennast sinno kannatamisest, surmast ja
 ärra-terimisest allati rõmustaks,
 ja toõsise usko läbbi õnsaks saaks! anna
 mul ka tännolikko süddant, mis siid keige
~~for~~ ~~soo~~ suure armõ, armastusse ja kal-
 luste jadetud hea-teggemiste eest ~~aitata~~
 auustaks ja kidaks, et ka so werre ja surma palgaks
 jääksin! Amen.

+ Jesus hakkab õli mää aedas kurwaks

+ Lama ja hirmust akhastust tundma.
Matteus 23, 6, 37.

Tanno sul, armolinne Isand Jesus sinno wer-
 rife kannatamisese wõitlemisese eest ketse-
 mane aedas! Minna, jak toõste mi na, ol-
 leksin ~~piddand~~ sedda kurwastust ja akha-
 tust iggawesse põrgo pina sees, piddand kan-
 natama, minno pattude pärrast, minno
 ikho ja minno hing ollenfid ~~piddand~~ igga-
 wesse piddand sedda wüt wawatus fama-
 agga sinna olled mind omma akhastusse

läbbi sest päästnud. Se peab minno rõmus-
 tus ollema. Kui surma aserpe peab maas
 surma ja põrgo akhastust hakkam kait-
 ma; siis peab mo rõmustus ollema,
 et sinno akhastust ketsemane aedas
 enne mele tulletan, kus sa minno eest
 surma ja põrgo wallud olled kannatand ja
 ärra wõitend. Oh tröösti mind minno
 surma hädda sees, ja hoia mind igga-
 wesse põrgo hädda eest! Amen.

XXVII Jesus wõitab surmaga, ja kiggistab
werre ja rasad

Minno hing tannab siid süddamest Isand Jesus
 sinno pühka werre tilkade eest, mis minno
 pattude raske kurwama al sinno pühka
 palgest mähha langsid. Tahhan neid usko
 filmaga ülles wotta, ja süddames hoida.
 Oh armolinne Önnisteggia! lasse mo süd-
 dame peale ka se keige wähhema werre
 tilka langeda, siis jaan jakkutud, kui
 sest keik akhastusse sees ellan, siis mind
 kinnitakse ^{hädola} ja surma sees; siis mo
 hawatud süddame tunnistust waigistusse,

ja woin röömsste Sinno taewase Isja
liggi minna, ja siis ma tahhan sind
iggawestetänaada ja kiita! Amen.

XXVIII Jesus Judaft ärrasantud.

Jummalal tal, pühha Isjand ja Jummal! mis
suur kannatus woi sul ^{walge} pattusega olla! Kõn-
neled ni lahkete omma ärrasandjaga, ja an-
nad temmale suud. Sedda lahkema wiisi-
ga olled sa willetja ja wähetseja pattuste
wasto. Oh Jesus, minno röömustus! kui
südda akhaatuses ja kartuses omma pat-
tude ja Sinno wiikha pässi on, siis tah-
han tedda Sinno riiti alla jähkutada ja
uskuus suud Sinno hauradele anda, siis Sin-
no werre läbbi, päästetud ning sead rohkesti.
Amen.

XXIX Jesus se-utud.

Tänno sul, se-utud Isjand Jesus, keige nende
raske kõidikude eest, misga minno pattus
se sind sidunud! Kui mul ^{Sinno} ~~anna~~ armja ja
targa nou möda ka waewarja riiti näkha
tahhad anda, et selle wasto ni kui se-utud ollen,
oh siis anna mul rammu, kinnitust ja

- gung - ja kan-

ja kannatust, nanda! Kui mind tahhad
surma haigusse läbbi, aseme peäle siidu-
da, oh siis eitomma mitte wägga kõrwaste
kinni! Ära lasse mind mitte wägga pitka-
luse haigusse läbbi ni kui se-utud olla,
waid peasta ehk korrasta mind pea ärra,
kes jo sowin, ^{oh} Jesus, minno ello ja iggatsemine,
Sinno juures olla! Ja kui Sinno hea-mele järrel,
keel ~~allaks~~ ^{haigussest} ni kui se-utud ja ei annaks
sannadega palwet teha Sinno pole, oh
siis anna, et Sinno waim mo süddames
kõsenda kis, oh siis wotta usklikko õhkamist
ka heaks, mis ennast Sinno pühkade kõi-
dikudest trööstib! Anna mul ka, armoline
Jesus, wiimfel päwal kui surma kõwed mind
ennam kinni ei pääsedda röömustuse
sanna kuulda: tulke ja õnnistud südda ja pässi
sedda kuningriiki, mis sul walmistud ma-ilmal
usutamisest; siis tahhan sul lahti wõetud
kelega allati rituse laulud laulda; palkan
sedda so pühkade kõidikude pärrast! Amen!

XXX Jesus Petrusseft ärra fallatud.

Stelde, armoline Isjand Jesus! minna ka, ollen

- sel -

Petrusega raskesti eksinud, küll tõ, küll janna poleft; minna ka, nuttaks Petrussega kibbedaste. Oh armolinn (^{Jummal} pöra ka ~~minna~~ silmad minno pote ja wata mo peäle armoga. Seifad ommade köidikudes, lasfed kookut ennes peäle ~~moista~~, tunnistakse wallet so peäle, sind pilgati, lödi, so peäle jälle, nääd mis werrised hawad sul piddi lödama, ja mis surm sind ootmas olli, ja süski so helde südda kannab hoolt Petrusse, se sure pattuse eest; oh, heida arms ka minno waefe hinge peäle, ja kannab hoolt mo eest, et hukkareid lähkä. Oh näita mul armfaste Sinno kahlid hawad, anna mul jaggo Sinno pühha ärra-teenimisest, ja wesse tülka Sinno lahtte tehtud küljest! Oh pallun agga ühhe ainfa troosti-janna pärrast ommade waefe hingel süs mul tulleb rahho Jummalase Isaga, se ma ei ja surra waid ellada ja Isanda au lutada! amen.

+++ Jesuse peäle tunnistakse wallet.

Oh süta Jummalat tal! lasse minno waefe pattusel Sinno pühha ilma-süta ollemist ja

Sinno õigus heaks tulla: sest sedda wit küi Sinno peäle wallet tunnistati, ollens kurri minno peäle töt minno patto fa pärrast wümfel kohto päwal piddand tunnistama. Jesus mo Peästja ja eest-kohtja! Kes ennaft minno pärrast kohto alla keitnud, ja wallet ennefe peäle lasknud tunnistada: nüüd, sure kohto päwal, mino ei kurri, egga pörge ehk surm ei woi keebada. Sedda maggufad rõmuustamist, wotta minno süddames rõhkesti kinnitada ja tõeks tekha, et surma tundis wäggewaste kinnitud kein kartust ollekfin ärra woitlemas.

+++ Jesus kibbedaste pütšaga perstus.

Oh Sinna pütšaga perstus Jesus täis werd! Sinno wermede ja hawade pärrast, anna mo pattud mul andeks! Oh teie minno pattud ete need pütšad walmistanud! Tah teie olle te minno Isandale ja Ennis tegziale ni palju kibbedad mukhud ja hawad Temma ^{pühha} (ihko was to lönd! Agga oh mis suur rõmuustus mul sest tulleb et Sinno mukhude läbbi ollen terwepo jannud. (1 Petr. 2, 24.)

Left Sinno wetti teeb mind puhtaks kei-
 gest pattust. Oh hawatud Jeesus! tanno
 sul süddamest Sinno wermede eest!
 Oh Sinna ello hallikas, joda minno hinge
 allati Sinno pühha kawadest, et karisti
 ja waeawal, mis sa mul omma pütfa
 wermede läbbi pühkitfenud, rohkest kinn-
 nitud, ja rõmustud ja iggawesfello wasto
 Jaaksin walmistud! Amen.

+++ Jeesuse pähkä naeruks kibbowitfa kroom
pandud.

Sinno pühha nimmel olgo iggaweste kütus
 ja tanno, Isand Jeesus! Sinno naeruks, kro-
 ni pähkä pannemise eest. Oh et Sinno
 wahhed kibbowitfa kroni oggad mo kuu-
 wifest süddamest kinni hakkamas ja
 tedda hawamas ollesid, et werre silma
 pissarad omma pattude pärrast nuhtaki
 mis sul ~~omma~~ ogga ~~omma~~ ja pina krom-
 walmistanud, ja et need kallid werre tilga
 mis kibbowitfa kroni alt Sinno pühha
 peast wälja tungisid, usso sees wõttaksin
 ennesele arwada, ja sinnuft fadetud ig-
 gawesfello kroni pärida! Amen.

+++ Enna' ennimeft!

Tanno sul, Isand Jeesus! et Ennast minno
 pattude pärrast, ni waeaks ja halledaks
 olled lastnud tekha, ja Omma kurwa
 ja willetfa pina-näggo, mud hinge kasfuns
 waimus näidada. Oh Sinna südda täis
 hallastust! Kuudas sulle pean tasfuma,
 mis mulle olled teinud! Iggaueste takhan
 sind auustada ja kõrgeks pidada tan-
 noga! Oh! süddame wallo ja kurwas-
 tuft tundes, ja wimse surma häddas,
~~sa~~ näita ennast mulle omma kurwa
 pina näo sees; küll siis hing saab rohkest
 rõmustud, kinnitud, ^{ülles}trööstitud ja surmast
 iggawesfello sisse woetud! Amen.

Jeesus ~~aita~~ ~~minne~~ lähkää wälja risti kandes.
 Isand Jeesus minno õnnis teggia! tännan
 sind süddamest Sinno kurwa ~~wäl~~ ~~rist~~ ja
 risti risti kandmisse eest. Olled minno
 patto lootma, Omma jummalikko, pühha
 werreni hawatud selgas ~~ära~~ kannud; Oh mis
 rõmustus mud left! Olled mind elbind lam-
 bonest Sinno keige wäggewema pühha selgas

põrgust iggawesse ellusse kannud. Oh mis
 kallid armastused se on! Olled munnulja
 keikide waeu ja risti kandeljatele teed
 alles wõtnud; Sinna käid ees, minna woin
 nüüd tagga käia; se olgo mo troost risti
 ja hädä aial! Ja kui risti koorm
 tahkab wägga raskeks minna, oh juis hei-
 da armo, jähkuta ja aita! Amen.

X XVI Jesus poob risti külges.

Ennä! seal poob se ello wüßt risti lamba
 külges; seal langeb keige pühkam werri
 Temma kawadeft maikka. Oh! armolonne
 Jummal ja Issa! olgo minno õnnis-
 teggia werri risti pu külges wäggeste
 minno eest, minno pattude ardeks and-
 misse pärrast kiskendamast. Olgo mul
 lunnastamist Temma werre läbbi, se on
 pattude andeks andminne. Issand Jesus,
 nemmad on sul käed ja jallad luuri ar-
 tand; ja sedda wüt olled sa mind reid
 naeldega, misga sind risti pu külge lödi
 ja omma pühka werrega omma kätte
 siisse märkinud; sedda wüt olled minno

armin -

nemme ello ramatusse kirjotanud, Kust
 ükski mind ei woi ärra kustutada!

Oh Sinna risti lödud Issand Jesus! Kes
 risti külges ommad ^{pühkad} ~~käed~~ olled ~~laadud~~
~~laadud~~ wälja firutanud, keikide waaste
 pattude wasto ~~wõtama~~ lähkän ja langen
 Sinno süllesse; Sinno sülles takhan ellada,
 Sinno sülles surra! Ma seisan Sinno risti
 al lahti wõetud usklikko süddamega: oh
 et Sinno pühkad werre jõed siisse wallaksid,
 juis rohkesti kinnitud, mul ihko ja hinge
 poleft abbi. Armolonne Jesus, süddameft tän-
 nan sind Sinno risti waeu eest; oh jagga
 mul sedda armo, et sind omma pattude läbbi
 ueste risti ei löönfin, Amen.

X XVII Jesus pallub omma waenlaste eest.

Issa anna neile andeks, sest nemmad ei tea
 mitte, mis nemmad tewad! Se on ^{minno} ~~minno~~ lunnastaja
^{aggu} eest-palluminne. ommade waenlaste eest. Oh
 minno armolonne õnnis-teggia! alle ka minno
 eest-koftja Issa parremal käel minno pattude
 andeks-andmisse pärrast, usko kawatamisose

— end —

ja jäda wa rõmustus polest hädeta aial, ont-
 ja wiimse otfa ja minno ^{wastol} (wotmis)se päraast
 Sinno riki! Amen.

X + XIII Jesus kannab koolt omma emma eest.

Helde Önnisteggia! olled käsist ja jallust
 ristil külge naelatud; Jummalal wiikha ja
 keige ma-ilma pattud kootmawad sind,
 ja siis si Sa kannad ristil-pu külgest
 murret omma emma eest ja jäädsid
 temmale sedda Jüngerid, keolda Sa isse-
 ärranis armastafid, toitjaks! Oh Isand
 Jesus, kallid Önnisteggia! olle Sinna isse
 minno künge toitja; ma nouta ja keiki-
 dest inimesest mahha jäted loom,
 tullen Sinno jure omma raske patto ko-
 maga. Wata agga hotta armoga mo
 peäle, oh! anna mul agga ühte air
 ja troosti fanna, ühte airfa werre tu-
 ka Sinno pükha hawadest, pallun
 süddamest; siis wast mul tulleb
 rõmustus, ja kinnitus, jo sin, weel
 ennarn tullewas ellus! Amen. Jesus

+ XIV Jesus tootab kurjateggiale paradisi
 Täna pead ja minnoga paradisis ollema,
 üttele minno Önnisteggia, se jure kurjateg-
 giale. Oh Jesus sinna helde pattuste
 söbber! Toetan ennast ka se tootuse,
 kui tuggewa ankro, peäle; oh Sinna-
 hallastaja, kel woimust patto, furma
 ja pörge peäl! lodan Sinno maggusa
 fanna peäle, se peab minno hingamine
 furma wodi peäl ollema; se peäl ui-
 nudes, tahhan rõõmsa süddamega
 süit ma-ilma ärra lahkuda. Ma tah-
 han Sinno pole kiofendada: Isand mötle
 minno peäle, kui Sa omma kunningriiki
 tulleb! Oh Jesus, minno Lunnastaja kos-
 ta mul siis ka: Toest minna ütlen sulle,
 + nna pead ja minnoga paradisis ollema!
 men, jägo se peäle, Isand Jesus! Amen.

Jesus kaebab ennast Jummalast
mahha jäted ollewad.

Pükha Önnisteggia, pallun sind se jure
 pörge hädda päraast, mis Sinno kallid hing
 ristil külges näggi, hüdes: minno Jummal!

minno Jummal, miks Sinna mind olles
 makha jätnud! heida armo. ka minno
 peäle, kes ennaft sure^{siidame} häddada pär-
 raft kopis makha jäetud tunnen olle-
 wad; sada mul omma Pühha Waimo,
 kes mo süddant häddas ja willetsusse
 kiinnitaks, ja mul ello otiani toosist
 usko ja lo tuft ~~waadetakse~~ hoiaks Sinno
 armo abbi peäle! Amen.

Jesus on jannus.

Oh Jesus! Sa keige kallim warra ja ar-
 moluine Isand, kes Sa meie pärraft
 suurt janno tunnud, et meid wõttaksid
 ja nägast ja jannust päästa! Sinno minno
 Jummal ja õnnisteggia järge ma iggat-
 sen wägga, ja ni kui pööder wers, ke
 järge kiofendab, nenda jannotab m
 hing Sinno järge. Millal tahhad Sa
 mo rõmusus, kelle peäle ma süddame
 odan? Oh et ma täis saaksin sest, mis
 pärra ma jannotan! Oh et saaksin
 jua Sinno roja kalli andidest! Jah

J. J. J.

joda mind omma maggufal armo-jõega.
 Oh Isand kas ta armo- forme otja lo
 pühha werrese ja kiinnita, jakkuta,
 toida sega minno rammoto kinge igga-
 weseks elaks! Amen.

Jesus ütleb: se on lõppetus.

Oh Sinna helde õnnisteggia! mis rõmus-
 tuuse janna se on: se on lõppetus! Jagga
 mul sedda suurt armo, et omma surma
 tunnikese sees ka julgeste, saaksin üttel-
 da: minno hädda, minno willetsus ja ah-
 hastus, ja mo ello aeg on lõppetus! Amen.

Jesus ütleb: Isja Sinno kätte annan
 ma omma waimo.

Isand Jesus, anna mul ^{ka} sedda armo, et kui
 Sinna, omma ello, palwe sees lõppetan!
 o sefennane troosti janna: Isja, Sinno
 kätte annan ma omma waimo! mo surma jär-
 hing saab iggawese ello rõmo paradisi! amen.

Jesus teeb imme-tähti pärraft surma, ja
 Temma külge pistakse oddaga.

Oh Isand Jesus Kristus! Sa pärraft omma

J. J. J.

surma risti külges, teed Sa süüsi suri
 imme tähti. Lasjed templi wakhe-tekhi
 keige pühkama ees isse enneest löhki kär-
 riseda, se läbbi teäda andes, et wakhe, mis
 tämmi ~~enne~~ Juda rahvää ja meie waeste paggana
 rahwa wakhel, olle löppend. Olled maad
 warrisema teinud, ja se läbbi teäda an-
 nud, et rahkete olled surma ja kurratiga
 woitlend, meid nende woimusse ja wäe
 alt päästada. Olled kaljud lastnud löhki
 minna, ja se läbbi Juda rahwa föggeda
 süddame nõowadust tähkendand, et
 süüsi ~~enne~~ ka ~~nende~~ ni sugguote imme tah-
 tede pärra ei tahtnud Sinno süse usku-
 da. Oh anna, et minno pattune süddo
 mis ni nõowa kui kiwri ~~enne~~ 1
 mudetasse, ja et Sinno fanna ja ta
 mist möda saaksin ellada. Hauas-
 sid lahti, ja toufid ülles paljo ~~nende~~ pu-
 hade ikkufid, meile märgiks, et meid
 ka üks nõrd hauast, tahhad ülles ärratada.

Pealik ja need kes temmaga ollid, kui
 nemmad näggid, mis sündis, kartfid
 nemmad, kütfid. Tummalat ja andes
 kaunist tunnistust sinust: et ^{siis} õige
 ja Tummala poeg ~~andis~~ olnud, löid
 omma wasto rindo, ja läksid õntsa mõttega
 jälle koju. Oh Tummal, anna, et ka
 omma wasto rindo lües wõtaksin ~~siis~~ süd-
 damest ütelda: oh Tummal olle mul
 pattusel armolinne, sest minno pattud on
 sind risti külge jaatnud; anna et omma
 ello parrandan, ja patto ärra jalgan, et Sinno
 pühka kannatamine ei ölkas asjata
 minno wäse pattusel. Sinno pühka kül-
 on oddaga lahti woetud ja wetti ja wessi
 wälja tulnud, oh Isand Jesus! Jesinnane
 is hallikas on meie päästmisfeko ja
 haotamisfeko seätud; oh, anna minno
 igele sest ka rahkete osja, ja hawa
 no süddant Sinno ellawa wäggewa fannaga,
 mis wakhem kui odda ehk möök et wette
 ja wee asjemel, laitmatta pühkas armastus

Sinno wasto, Isfand Jesus ja liggi meeste
wasto, wälja keeko. Seta aita mind, Sinna
tru innimeste fobber, Sinno pühha ära-
tenimise pärrast! amen.

Jesuse ihho matmisest.

Oh Isfand Jesus Kristus, meie rahko, room,
troost ja ello! Meie tanname sind, et
meie pattud ennesega olled hauda wõtnud,
neid seal matnud ja kinni katnud, ja
meile Sinno rahko läbbi haudas, olled
iggawest rahko faatnud. Aita armas
Isfand, et Sinno hauda tunnekfime
omma wangi torni ollewad, ja ei kardak-
fime hauda eest; ja Sinno tundmises
hea melega, omma haudade fise magga-
ma lähkäkfime, kui õige rahko kambri-
fise, mis Sinna omma keige pühk
ihhoga meie pehme rahko asfimeks?
seadnud ja pühkitfenu, kus peäl ma
faste peame hingama, kunnii Sina
Isfand Jesus Kristus, kui õige päike, wa-
fel päwal magamise kambri fise faa-
paista, ja meid iggaweseks elluks alles-

arrataeda. Sest rõmuo tamed ennaft fud-
damest, ja anname sul, Isfand Jesus,
se kauni rõmuo tuuse eest, kitust ja
au ja tänno iggaweste! Amen.

Tänno palwe, Jesuse Kristuse kan-
natusse ja surma eest.

Kallis Onnisteggia! Kuidas pean sind auus-
tama, kütma ja tannama, Sinno ära-
rahkimatta, armastuse, armo ja hea teg-
gemise eest, mis minnule ja keige inni-
mese fuggule näitnud, meie Peätjaks
minnes? Kuis pean sind tannama, so
~~ra~~ surma eest wõitlemise eest ja werrise
higgi eest, mis läbbi meid põrgo häddaft
peäftnud? Kuis pean sind tannama so
~~ra~~ surma eest ja ~~werrise~~ eest, mis la risti-
ra külges sure kannatussega kannata-
ud, ja meid se läbbi iggawesest surmaft
ftnud? Oh Sinna, minno ülle keik ki-
itud lunna staja! middawit woin sind
mmeti allati küllako tannada, et sa meid
ni süddamelikkult armastanud? Suremat

armastust ei olle ühkelgi, kui see et tem-
 ma omma ello jättab omma sõbrade eest.
 Oh mis otfata peab siis Sinno armastus
 ollema, et meie eest surrid, kui meie
 weel Sinno waentafed olleme! Oh mis
 kalliste olled Sinna, helde õnnisteggia!
 meid Ennefele oftmeid, ei mitte tühja kalla
 egga hõbbega, wa ~~wa~~ omma kalli werre
 ja surmaga! Oh mis sul siis selle wasto
 pean andma? Mis muud kui isse en-
 nast, keigega mis ma ollen ja mis mul
 on. Oh, aita Isand Jeesus, et, nüüd sin-
 nast, päästud ja wabaks tehtud, ma
 ei jälle patto orjaks lähhan, waid sin-
 nute üksi ellan, Sinnerel furren, Sinno
 pärralt ollen ja jään nüüd ja alla tu-
 iggaweste! Amen.

verpflichtung der Anfertigung von drei
 Einser - Sonneten der folgenden Ueberset-
 zung zu Engel singen und münden.

von Hans von Sinner - Sonneten der
 Kaiserlichen Universität zu Jena,
 227er Semest. 1825.
 571 von Hans v. Sinner
 4. 1825.